Oulun
raviradan

TURVALLISUUSOPAS

Kohti turvallisempaa ravitapahtumaa

Turvallisuuskysymykset huomioon ottava suunnittelu ja raviurheilun piirissä toimivien henkilöiden yleisen turvallisuusajattelun edistäminen ovat olleet Suomen Hippoksen viime vuosien kehittämistavoitteiden keskiössä.

⁂

Raviratojen olosuhteiden suuret erot vaikeuttavat yhtenäisten toimintaohjeiden antamista raviratаympäristön turvallisuutta parantavien ratkaisujen toteuttamiseksi. Siksi turvallisuuskysymyksiä mahdollisimman kattavasti käsittelevä opas, joka on räätälöity raviratojen erityispiirteet ja paikalliset ratkaisut huomioon ottavaksi, todettiin toimivimmaksi ratkaisuksi pyrittäessä löytämään koko kenttää palveleva tuote.

⁂

Pitkäaikaisen ravituomari- ja valvojakokemuksen omaava pelastusalan ammattilainen Matti Syrjä valmisti tämän oppaan yhteistyössä raviratojen ja Suomen Hippoksen kanssa.Toivomme oppaan kuluvan ravikilpailutapahtumien järjestämisessä mukana olevien käsissä, lisäävän turvallisuustietämystä sekä ohjaavan ongelmatilanteissa valitsemaan oikeat toimintatavat.

Jukka Niskanen

Kilpailutoimenjohtaja
Suomen Hippos ry

Raviratojen turvallisuusoppaat on toimittanut ja taittanut Palo- ja pelastussuunnittelu Palokärjet.

Valmistumisvuosi 2009 (päivitetty 2015)

Painotalo: Hansaprint Oy

Painosmäärä: 100 - 300 kpl/ravirata

Sisällysluettelo

Oulun raviradan toimintakuvaus	4
Turvallisuusjohtaminen	6
Turvallisuusorganisaatio	7
Turvallisuuteen vaikuttava henkilöstö	8
Turvallisuuden perusteet	11
Toiminnan vakuuttaminen	13
Turvallisuusorganisaation toimintamahdollisuudet	15
Oulun turvallisuusorganisaation toimintakyky	20
Henkilöturvallisuus	21
Oulun raviradan henkilöturvallisuus	28
Eläinsuojelu ja hevosonnettomuudet	30
Eläinturvallisuus Oulun raviradalla	35
Ympäristönsuojelu	36
Ympäristönsuojelu Oulun raviradalla	38
Tulipalon syttymisriskit ja ennaltaehkäisy	39
Paloturvallinen ympäristö	43
Tulipalon riskit ja ehkäisy Oulun raviradalla	47
Rikos ja vahingonteko	48
Rikollisuuden ja ilkivallan ehkäisy Oulun raviradalla	51
Teknisten järjestelmien turvallisuus	52
Tekniset järjestelmät Oulun raviradalla	56
Turvallisuusliitteet	57 - 69
Ponilähtöjen turvallisuus	70
Harjoitusravien turvallisuus	71

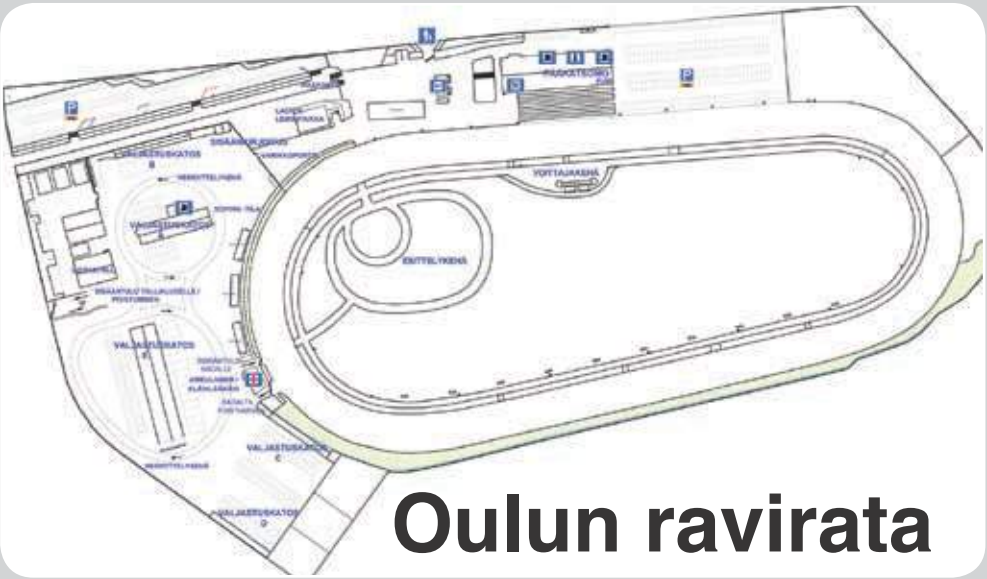

Oulun ravirata

Järjestävä organisaatio

Pohjolan Hevosystävät ry ylläpitää raviratataa, toimeenpanee ravikilpailuja ja harjoittaa alueella pelitoimintaa. Organisaatiolla on vastuu ravikilpailujen aikaisista turvallisuustekijöistä.

~

Oulun ravikatsomo Oy omistaa yleisö- ja varikkoalueella sijaitsevat rakennukset. Rakennukset on vakuutettu vakuutusyhtiö LähiTapiolassa. Rakennukset sijaitsevat Oulun kaupungin omistamalla maa-alueella.

Ravikilpailutoiminta

Oulun raviradalla on noin 30 ravipäivää vuodessa. Iltaravien ja viikonloppuravien lisäksi ravataan Oulussa myös keskiviikkoisin ja perjantaisin lounasraveja.

~

Ravirata työllistää vakituisesti kolme työntekijää (toiminnanjohtaja, konttoripäällikkö ja kiinteistönhoitaja). Kilpailuaikana toimihenkilöiden määrä raveissa on noin 80 henkeä. Heidän tehtävinään on toimia kilpailuorganisaatiossa, järjestyksenvalvonnassa ja asiakas- ja ravintolapalvelutehtävissä.

Kilpailualue

Oulun Äimäraution ravirata sijaitsee noin 3 km päässä kaupungin ydinkeskustasta.

~

Kilpailualueen kokonaispinta-ala on noin 16 hehtaaria. Ravirata-alueeseen kuuluvat kavioura, yleisöalueen rakennukset, katsomoalueet, pääpysäköintialue ja varikkoalue rakennuksineen.

~

Raviradan yleisöalueella on yksi iso katsomorakennus ja erillinen WC-rakennus. Katsomorakennuksessa on mm. toimistotiloja, kilpailuorganisaation tiloja, katsomotiloja, totohalli, ravintolatiloja (katsomoravintola Äimän Hovi, 136), pubi + ulkoterassi (Äimän Käki, 100) ja keittiötiloja.

~

Yleisöalueen on piha-alueet ovat osittain asfaltoituja (katsomon edusta) ja nurmi/hiekkapintaisia (autokatsomo). Piha-

alueille kulku tapahtuu katsomon sivusta pääsisäänkäyntiportin kautta.

~

Varikkoalueella sijaitsee neljä valjastuskatosta, joissa on valjastuspaikat 110 valjakolle ja vierastallit 22 valjakolle. Alueelta löytyvät myös sisäänkirjoitusrakennus, eläinlääkärin päivystystila ja tallikahvilarakennus (kahvila Äimän Veto, näytteenotto- ja sosiaalitiloja).

Raviradan tarjoamat palvelut

Pohjolan Hevosystävät ry tarjoaa kilpailu- ja pelitoiminnan lisäksi useita ravintolapalveluita. Rata ylläpitää ruokaravintolaa, grilli- ja kahvilapalveluja ja pubia. Yleisöalueen lisäksi kahvila- ja grillipalveluja on myös varikkoalueella. Ulkopuolista toimintaa ovat varikkoalueen valjasmyyntiautot, Pohjanmaan Hevosjalostusliiton toimistopalvelut sekä Streamteamin Oulun Lähetyskeskuksen toiminta klo 8 - 24 välisenä aikana.

Valmennustoiminta

Kilpailualueella on kaksi ulkopuolisten omistamaa valmennustallia ja lähettyvillä sijaitsee useita valmentajia, jotka käyttävät rataa päivittäin. Vierailevia valmentajia varten alueelta löytyy useita valjastusrakennuksia/vierastalleja. Varikkoalueen tuntumassa on myös alueita, joissa harjoitetaan ratsastustoimintaa.

Kilpailuajan ulkopuolinen käyttö

Ravikilpailut ovat suuri osa raviradan toimintaa. Kuitenkin myös kilpailuajan ulkopuolella ravirata tarjoaa lähialueen hevosharrastajille hyvät ratavalmennusolosuhteet. Rata-alue on käytettävissä ympäri vuoden valmennukseen (sähköportit ovat auki 6 - 23). Tiistaisin ja perjantaisin pidetään ratavaloja päällä klo 21 asti. Ravipäivinä on rata suljettu ulkopuolisilta klo 13 alkaen.

~

Raviradan isoja katsomo- ja yleisötiloja hyödynnetään usealla tavalla. Alueella pidetään mm. ratsastuskilpailuja, hevosjalostusliiton ja muiden yhdistyksien näyttelyitä sekä yritystilaisuuksia.

~

Poikkeuksellisen suuret ravitapahtumat tai muut yleisötilaisuudet aiheuttavat tapahtuman järjestäjälle erilisen pelastussuunnitelman tekemisen. Suunnitelmassa huomioidaan tällöin tapahtuman erityispiirteet.

Turvallisuusjohtaminen

Turvallisuuspäällikkö: **Radan toiminnanjohtaja**

Varahenkilö: **Kilpailusihteeri**

Turvallisuuspäällikkö on raviradan alueella vastuussa turvallisuuden ylläpitämisestä ravien aikana sekä niiden ulkopuolisina aikoina. Hän vastaa, että raviradalla noudatetaan viranomaisten ja vakuutusyhtiöiden määräämiä turvallisuusohjeita.

~

Turvallisuuspäällikkö johtaa onnettomuustilanteita, joissa on ihmishenkiä tai omaisuutta uhattuna, kunnes pelastusviranomaiset ottavat johtovastuun. Hän vastaa tiloista poistumisesta antamalla määräyksen rakennuksien evakuoimiselle poistumiskuulutuksella. Kilpailuaikana turvallisuuspäällikkö voi antaa toimintakäskyt puhelimella tuomaristolle tai johtaa itse tilannetta tuomaritornista. Turvallisuuspäällikkö vastaa raviratata koskevista onnettomuustiedotuksista. Kilpailuaikana tapahtuvista onnettomuuksista hän tiedottaa yhteistyössä tuomariston puheenjohtajan, kilpailueläinlääkärin ja tarvittaessa Suomen Hippoksen tiedotusosaston kanssa.

~

Ravikilpailuaikana turvallisuuspäällikkö toimii yhteistyössä kilpailutuomariston kanssa. Turvallisuuspäällikön alaisuudessa ovat kilpailuorganisaation ulkopuoliset henkilöt. Kilpailutoimintaa ja sen turvallisuusorganisaatiota johtavat Suomen Hippoksen määräämä valvoja ja ravikilpailutuomaristo. Tuomariston alaisuudessa ovat kilpailuorganisaatioon kuuluvat henkilöt. Osalla organisaation henkilöstöstä on itsenäinen asema, mutta hekin toimivat kriisitilanteessa tiiviissä yhteistyössä muun turvallisuusorganisaation kanssa.

Raviradan turvallisuusvalvojat:

Toimisto:	**Kilpailusihteeri**
Ravintolat:	**Ravintolavastaavat**
Totopisteet:	**Toton virallinen valvoja**
Istumakatsomo/yleisöalueet:	**Järjestyksen valvojien esimies**
Rata- ja varikkoalue:	**Ratamestari/varikkoalueen valvoja**
Tallikahvilarakennus:	**Kahvilavastaava**
Nuorisotoiminta:	**Nuorisovastaava**

Turvallisuusvalvojien tehtävänä on valvoa oman toimialueensa turvallisuutta. Valvojat informoivat turvallisuuspäällikölle alueensa turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Onnettomuustilanteissa valvojat vastaavat muiden ihmisten poistumisesta vaara-alueelta ja aloittavat lisäonnettomuuksien ehkäisyn (ensiapu, pelastaminen, hälyttäminen, alkusammutus, opastaminen).

Turvallisuusorganisaatio

Nimetyn turvallisuushenkilöstön avulla tehostetaan kohteen ennalta ehkäiseviä turvallisuustoimenpiteitä sekä varmistetaan poikkeustilanteissa järjestäytynyt ja turvallinen toiminta. Alla olevassa kaaviossa on esitetty raviradan turvallisuusorganisaatio kilpailuaikana. Organisaatio toimii myös kilpailuajan ulkopuolisella ajalla, paikalla olevien henkilöiden osalta.

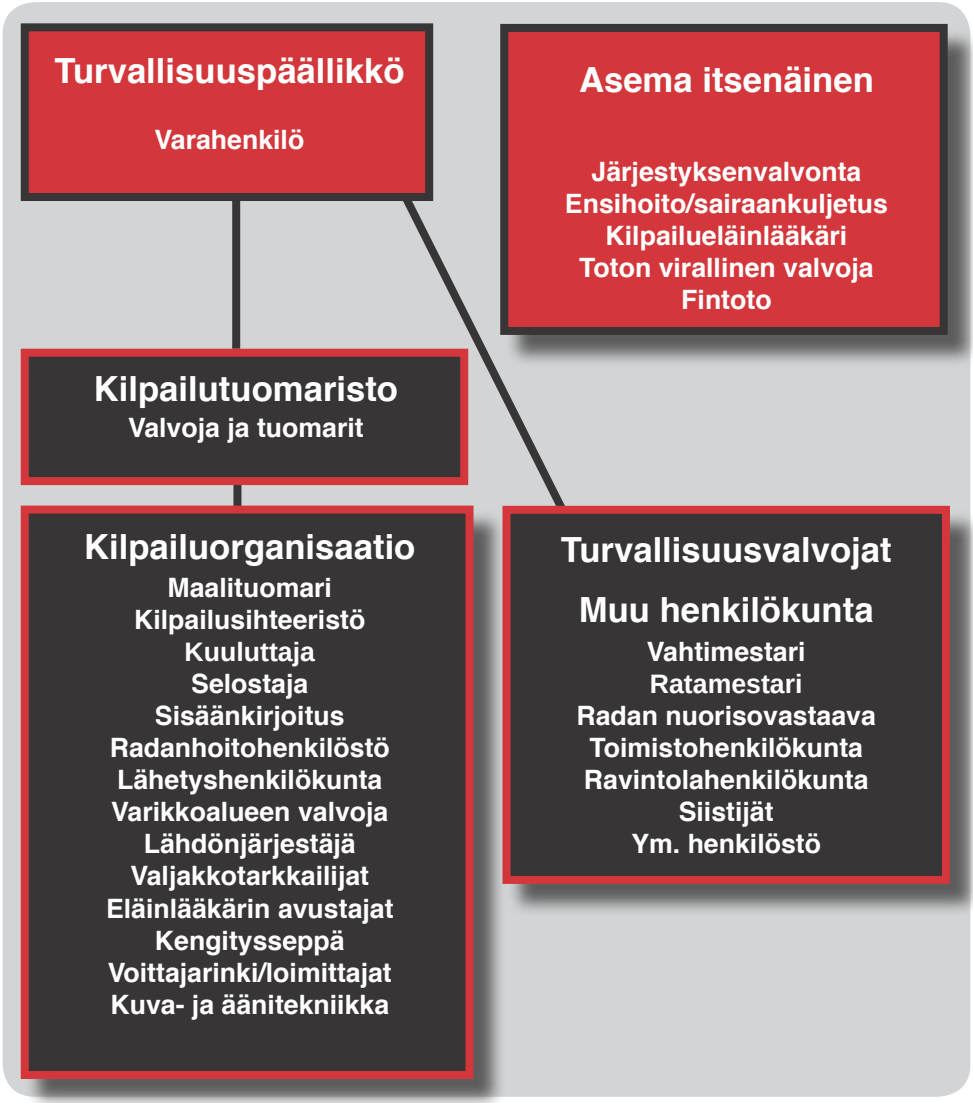

Turvallisuuteen vaikuttava henkilöstö

Tuomaristo on sijoitettuna paikalle, josta näkyvyys radalle on paras mahdollinen. Tuomaritila toimii onnettomuustilanteissa kriisikeskuksena.

VALVOJA/TUOMARISTO

Tuomaristo valvoo Suomen Hippoksen määräämiä kilpailusääntöjä. Tuomariston puheenjohtajana toimii valvoja ja hänen alaisuudessaan kolme - neljä kilpailutuomaria ja maalituomari. Tuomaristo toimii ensisijaisesti tuomaritornissa. Tuomari voi tarvittaessa toimia myös mm. tarkkailuautossa, lähetyspaikalla tai tallialueella. Tuomariston tehtävä on ohjata muun henkilöstön toimintaa kilpailutoiminnasta aiheutuneissa onnettomuuksissa.

KILPAILUSIHTEERISTÖ

Kilpailusihteeristö toimii ravien aikana ravikilpailutuomariston välittömässä läheisyydessä. Kilpailusihteeristö vastaa mm. yhteydenotoista turvallisuusviranomaisiin (poliisi, sairaankuljetus, pelastustoimi).

KUULUTTAJA/SELOSTAJA

Kuuluttaja/selostaja toimii tuomariston välittömässä läheisyydessä. Kuuluttaja ohjaa ravikilpailujen aikataulua ja antaa turvallisuusohjeita onnettomuustilanteissa. Kuuluttaja antaa hätäpoistumiskuulutukset suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Hänellä on kuulutusyhteys koko kilpailualueelle.

JÄRJESTYKSENVALVONTA

Järjestyksenvalvojat valvovat yleistä turvallisuutta raviradan kilpailualueella ja anniskelualueilla. Kilpailuaikana olevien järjestyksenvalvojien määrä ilmoitetaan ilmoituksessa yleisötilaisuudesta (1 jv/100 henkilöä). Järjestyksenvalvojilla on yhteinen esimies, joka on turvallisuusorganisaation nopeasti tavoitettavissa. Esimies toimii järjestyksenvalvojien yhteyshenkilönä turvallisuusorganisaatioon ja kilpailutuomaristoon.

LÄHETYSHENKILÖKUNTA

Lähetyshenkilökunta valvoo ja ohjaa päälähettäjän johdolla lähetystapahtumaa voltti- ja autolähdöissä. Onnettomuustilanteissa lähetyshenkilöstö valvoo hevosten turvallisuutta ohjaamalla valjakkojen liikkumista rata-alueella. Päälähettäjä toimii yhteyshenkilönä rata-alueella tapahtuneissa onnettomuuksissa onnettomuuspaikan ja tuomariston välillä.

LÄHDÖNJÄRJESTÄJÄ

Lähdönjärjestäjä ohjaa kokoontumista esittelyyn, avustaa kilpailueläinlääkäriä lähtötarkkailussa, valvoo valjastusta ja

kilpailijoiden kilpailukuntoisuutta sekä toimii yhteyshenkilönä tuomariston ja ohjastajien välillä valjakkojen kokoontumisalueella. Lähdönjärjestäjän vastuulla on molempien rataporttien käyttö. Onnettomuustilanteessa lähdönjärjestäjä vastaa kokoontumisringin ja rata-alueen välisestä turvallisuudesta.

VARIKKOALUEEN VALVOJA

Varikkoalueen valvoja valvoo valjakkojen liikkumista varikkoalueella ennen ja jälkeen kilpailusuorituksen. Hän valvoo yleistä järjestystä, pakollisten turvavälineiden käyttöä, hevosten käsittelyä tallialueella sekä tarkkailee kuljetusajoneuvojen ja varusteiden kuntoa. Varikkoalueen valvoja on yhteyshenkilönä varikkoalueella tapahtuneissa onnettomuuksissa onnettomuuspaikan ja tuomariston välillä. Tuomariston pyynnöstä hän selvittää onnettomuuden syitä ja seurauksia asianomaisilta. Varikkoalueen valvoja toimii vakuutusyhtiön edustajana kilpailualueella ja vastaa vahinkojen arvioinnista ja vahinkoilmoituksen teosta.

RATAMESTARI

Ratamestari hoitaa rata-alueen kunnossapidon. Radan kunnossapitokaluston käyttäjien pitää huomioida kilpailuihin valmistautuvien valjakoiden turvallinen liikkuminen rata-alueella. Ratamestari ja hänen avustajansa vastaavat onnettomuustilanteissa käytettävästä erikoiskalustosta ja sen tuonnista onnettomuuspaikalle (ajoneuvot, ahkiot, rautasaha, puukko, isot pihdit, riimu, riimunnaru ja näkösuojapeite).

KIINTEISTÖNHUOLTO

Kiinteistönhuollosta vastaava huolehtii, että kiinteistöt ja niissä olevat laitteet ja talotekniset järjestelmät ovat turvallisia ja käyttökuntoisia ja että niissä noudatetaan viranomaismääräyksiä (paloturvallisuus-, henkilöturvallisuus- ja vakuutusmääräykset). Lisäksi piha-alueet ja kulkureitit pitää huoltaa keliolosuhteiden mukaisesti. Pääsääntöisesti kiinteistönhuolto vastaa tulityömenettelyn toteutumisesta.

SISÄÄNKIRJOITUS

Sisäänkirjoitus voi toimia tuomariston ja tallialueella toimivien henkilöiden yhteyselimenä. Jos sisäänkirjoituksessa on kuulutusmahdollisuus, kuulutetaan sieltä tarvittaessa turvallisuuskuulutukset varikkoalueelle ja otetaan yhteydenotot tuomaristolle. Sisäänkirjoitus yhteistyössä varikkoalueen valvojan kanssa vastaa ohjastajien (+ valmentajien) puhallutustesteistä.

ENSIHOITO

Ravikilpailusäännöissä edellytetään, että ravikilpailuissa pitää olla riittävä ensihoitovalmius, kuten sairaankuljetusyksikkö tai alueen sairaanhoitopiirin hyväksymä muu ensihoitojärjestelmä. Jos ravirata on hakenut ensihoidon vastuulääkäriltä vapautusta sairasautovalmiudesta, pitää siitä olla kirjallinen todistus. Radan ensihoitopalvelut tulee kuvata myös yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmissa.

Onnettomuustilanteissa sairaankuljettajat tai muu ensiapuhenkilöstö vastaa potilaiden hoidon tarpeesta ja kuljetuksen kiireellisyydestä.

KILPAILUELÄINLÄÄKÄRI

Ravikilpailuaikana raveissa toimii kilpailueläinlääkäri ja hänellä riittävän monta avustajaa. Eläinlääkäri valvoo ja vastaa eläinsuojelulain noudattamisesta sekä valvoo alaistensa kanssa sen toteutumista. Eläinlääkäri on itsenäisessä asemassa turvallisuusorganisaatiossa ja hänellä on määräys- ja toimintavalta, kun kyseessä on eläimeen kohdistuva rike.

VALJAKKOTARKKAILIJA

Toimii kilpailueläinlääkärin avustajana varikkoalueella. Hänen tehtävänään on mm. tunnistaa hevoset, tarkastaa niillä käytettävät valjaat ja varusteet sekä tarkkailla kengittä ajamista.

RAVIRADAN TOIMISTO

Raviradan toimisto organisoi ja toteuttaa ravien järjestämiseen tarvittavia toimintoja. Toimisto toimii usein raviradan puhelinkeskuksena, josta yhdistetään puhelut turvallisuusorganisaation henkilöstölle.

RAVINUORET

Raviradoilla on nuorisotoimintaa kilpailuaikana ja usein myös sen ulkopuolella. Ravinuorien toimintaa ovat mm. ravipäivinä tapahtuvat kerhotapaamiset ja poniravitoiminta. Nuorisotoimintaan osallistuvat ovat vakuutettuja ja harrastus on valvottua. Nuorten toimintaa ohjaavat koulutetut ohjaajat ja raviratojen nuorisovastaavat.

Toimihenkilöt ovat helposti tunnistettavissa käytössä olevista liiveistä.

TOTO/ATK

Raviradat vastaavat totopelien järjestämisestä Suomen Hippoksen ravikilpailusäännösten mukaisesti. Toton henkilökunta huolehtii ravikilpailuaikana totopelien ohjauksesta ja valvonnasta, ja ATK-henkilöstö vastaa järjestelmien toimivuudesta ja turvallisuudesta kilpailualueella.

FINTOTO OY

Fintoto Oy on suomalaisten totopelien järjestäjä ja markkinoija. Ravipäivänä kenttäoperaattori avaa yhteyden keskustietokoneeseen ja mahdollistaa kilpailuajan pelaamisen. Fintoto vastaa totopelien toimeenpanosta, totopelitoiminnan maksuliikenteestä, arpajaisveroista ja valtionosuuksista sekä totopelijärjestelmän aiheuttamista reklamaatioista.

MUU HENKILÖKUNTA

Raviradan muulla henkilöstöllä on vastuu turvallisen toiminnan ylläpidosta omilla työpisteillään. Henkilöstön on puututtava välittömästi vaaratilanteisiin ja poistettava ne vaaratekijät, jotka heikentävät raviradan turvallisuutta.

Turvallisuuden perusteet

Turvallisuutta ohjaavat viranomaisten säännöt ja määräykset. Ne ovat pohjana kaikille turvallisuuteen vaikuttaville toiminnoille raviradalla.

Suomen Hippoksen ravikilpailusäännöt ja ohjeet

Suomen Hippoksen antamilla ravikilpailusäännöillä ohjataan kilpailutoimintaa niin, ettei siitä aiheutuisi ohjastajille, eläinten käsittelijöille tai hevosille vaaraa ja onnettomuusriskiä. Sääntöjen noudattamista valvovat kilpailutoimihenkilöt.

~

Suomen Hippos ohjaa myös raviratojen toimintoja erillisillä ohjeistuksilla ja määräyksillä sekä järjestää koulutusta toimihenkilöille, ohjastajille ja vastuuvalmentajille. Suomen Hippos on mm. vakuutusyhtiön kanssa määrittänyt kilpailuissa tarvittavan pakollisen vakuutusturvan.

Työturvallisuuslaki

Työturvallisuuslain ja asetuksen työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista tarkoituksena on turvata ja ylläpitää työntekijän työkykyä parantamalla työympäristöä ja -olosuhteita. Työturvallisuuslakia sovelletaan työsopimuksen perusteella, virkasuhteessa tai vastaavassa tehtävään työhön ja vuokratyöhön.

~

Työturvallisuuslaki määrää työnantajan huolehtimaan työntekijän turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Huolehtimisvelvollisuutta rajaavat poikkeukselliset tapahtumat sekä epätavalliset ja ennalta arvaamattomat olosuhteet, joihin työnantaja ei voi vaikuttaa.

~

Työturvallisuuslaki velvoittaa työntekijän noudattamaan työturvallisuuteen liittyviä määräyksiä, joita työnantaja työn suorittamiseksi antaa. Työntekijä on velvollinen ilmoittamaan vaaraa aiheuttavista työoloista, koneista, laitteista ja työmenetelmistä sekä poistamaan mahdollisuuksiensa mukaan työn vaaratekijät. Työntekijällä on oikeus pidättyä työstä, joka vaarantaa vakavasti hänen henkeään tai terveyttään.

~

Työsuojelun noudattamista työpaikoilla valvovat yritysten työsuojeluorganisaatiot ja työsuojelupiirit. Työturvallisuusorganisaation puuttuminen ei poista työnantajan tai työntekijän velvollisuuksia noudattaa työturvallisuuslakia.

Pelastuslaki

Pelastuslaki (29.4.2011) sanoo omatoimisesta varautumisesta seuraavaa: Rakennuksen omistaja ja haltija, teollisuus- ja liiketoiminnan harjoittaja, virasto,

laitos ja muu yhteisö on asianomaisessa kohteessa ja muussa toiminnassaan velvollinen ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä, varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa ja varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät.

Pelastussuunnitelma

Kaikilla Suomen raviradoilla on oltava Pelastuslain (29.4.2011) määräämä kiinteistön pelastussuunnitelma ja tarvittaessa myös yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma. Suunnitelmien pitää olla kunnan pelastusviranomaisen hyväksymät. Suunnitelmassa käydään läpi laissa määrätyt asiakohdat. Suunnitelmat on oltava henkilökunnan saatavilla, ja turvallisuusorganisaation ja henkilökunnan pitää olla koulutettu suunnitelmien osoittamalla tavalla.

Kokoontumislaki (530/1999)

Yleisten kokousten ja yleisötilaisuuksien järjestämistä säätelee kokoontumislaki. Kokoontumislain tarkoitus on ohjata yleisötilaisuuksien järjestämistä tarpeellisilla järjestysluonteisilla säännöksillä. Kokoontumislaissa määritetään järjestäjän yleiset velvollisuudet, kuten tilaisuuksissa tarvittava järjestyksenvalvonta. Järjestyksenvalvojien toimintaa raviradalla ohjaa laki järjestyksenvalvojista (533/22.4.1999).

Eläinsuojelulaki (247/1996)

Tämän lain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain tarkoituksena on myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.

~

Eläimiä on kohdeltava hyvin eikä niille saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Lisäksi eläintenpidossa on edistettävä niiden terveyden ylläpitämistä sekä otettava huomioon eläinten fysiologiset tarpeet ja käyttäytymistarpeet.

~

Eläimen liiallinen rasittaminen ja kohtuuttoman ankara kurissa pitäminen ja kouluttaminen sekä liian kovakourainen käsittely on kielletty.

Elintarvikelaki (EtL 23/2006 27§)

Lailla valvotaan muun muassa ravintoloissa tapahtuvaa elintarvikkeiden käsittelyä. Lain mukaan elintarvikehuoneistossa työskentelevältä, helposti pilaantuvia elintarvikkeita käsittelevältä henkilöltä vaaditaan todiste elintarvikehygieenisestä osaamisesta.

~

Toiminnanharjoittajan on varmistuttava siitä, että helposti pilaantuvia elintarvikkeita käsittelevällä henkilöllä on riittävät perustiedot elintarvikehygieniaan liittyvästä lainsäädännöstä, mikrobiologiasta, ruokamyrkytyksistä, hygieenisistä työtavoista, henkilökohtaisesta hygieniasta, puhtaanapidosta ja omavalvonnasta.

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Ympäristönsuojelulainsäädännön keskeinen merkitys on ympäristönsuojelun tavoitteiden saavuttaminen. Lainsäädäntö on kattava, mutta se kehittyy jatkuvasti vastaamaan yhteiskunnan muutoksia ja tarpeita. Lainsäädäntö on sidoksissa EY-lainsäädäntöön.

~

Lainsäädännöllä pyritään mm. ehkäisemään ympäristön pilaantumista, turvaamaan terveellinen, viihtyisä ja luonnontalouden kestävä ympäristö ja ehkäisemään jätteiden syntyä sekä niiden haitallisia vaikutuksia. Lainsäädännön tärkeä tehtävä on myös torjua ilmastonmuutosta ja tukea muuten kestävää kehitystä.

Toiminnan vakuuttaminen

Järjestäjän vastuuvakuutus

Vakuutuksen ottaa keskitetysti Suomen Hippos ry. Vakuutettuja ovat Suomen Hippoksen valvomien ravikilpailujen järjestäjät, hevosjalostusliitot ja Ratsujalostusliitto. Vakuutus kattaa vakuutusehtojen mukaisesti sen vahingonkorvausvelvollisuuden, joka vakuutetulle saattaa syntyä ravikilpailujen tai niiden valvottujen harjoitusten, nuorisoravitoiminnan tai ori-tammanäyttelyn järjestäjänä yleisölle, ulkopuolisille, omalle työntekijälle, toimitsijalle, osanottajalle tai näiden omaisuudelle aiheutuneesta henkilö- tai esinevahingosta. Vakuutuksen piiriin eivät kuulu automaattisesti laukka-, näytös- ym. kilpailut. Näistä sovitaan erikseen vakuutusyhtiön kanssa.

Hevosen/ponin pakollinen kilpailuvakuutus

Vastuuvakuutus on hevos/ponikohtainen ja käsittää kaikki Suomen Hippoksen kilpailurekisteriin merkityt voimassa olevan kilpailuoikeuden omaavat hevoset/ponit. Vakuutettuna on ravihevosen/ponin käsittelijä, joka voi olla hevosen/ponin omistaja, valmentaja, ajaja tai heidän suostumuksellaan muu 16/10 vuotta täyttänyt henkilö, joka käsittelee hevosta/ponia ravikilpailun tai järjestetyn ja valvotun harjoituksen aikana kilpailualueella tai näihin liittyvän kuljetuksen aikana. Vakuutuksesta korvataan vakuutusehtojen mukaisesti ne henkilö- ja esinevahingot, joista vakuutettu on voimassa olevan oikeuden mukaan korvausvelvollinen.

Vastuuvakuutuksesta ei siis korvata itselle aiheutuneita vahinkoja, vaan vastapuolelle koituvat vahingot. Kuvaava esimerkki ko. tapahtumassa on se, kun hevonen lastauksen tai purkauksen aikana riistäytyy irti ja aiheuttaa vahinkoa ulkopuolisille. Näissä tapauksissa korvataan ulkopuolisille aiheutetut vahingot.

~

Hevos/poni- ja varustevakuutus on automaattisesti voimassa sellaisen ravihevosen/ponin omistajalla tai haltijalla, jolla on edellä mainittu vastuuvakuutus. Tästä vakuutuksen osasta voidaan korvata myös itselle aiheutuneita vahinkoja. Hevosen/ponin pakollinen kilpailuvakuutus kattaa myös ns. avustajan tapaturmat, jotka sattuvat raviradalla tai siihen kuuluvalla talli- tai varikkoalueella kilpailun tai järjestetyn ja valvotun harjoituksen aikana.

Muu vakuuttaminen

Raviradan kiinteistöjen, irtaimiston ja rahaliikenteen vakuutuksien pitää kattaa mm. vahingontekojen ja onnettomuuksien aiheuttamat kulut. Vakuutukset pitää tarkistaa säännöllisesti ja aina silloin, kun kiinteistöjen tai irtaimiston arvossa tapahtuu muutoksia.

LähiTapiolan yhteystietoja

LähiTapiolassa ravikilpailijan vakuutuksen vahingot käsitellään keskitetysti.

Lisätietoja Jouni Vikström (Suomen Hippos Ry) puh. 020 760 5247 ja
http://www.hippos.fi/raviurheilu/ravihevonen/pakollinen_kilpailuvakuutus

Kuva: Petri Remsu

Turvallisuusorganisaation toimintavalmius

Raviradan turvallisuusorganisaatiolla on oltava riittävä koulutus, selkeä ohjeistus ja hyvät viestiyhteydet. Lisäksi organisaation käytettävissä pitää olla turvallisuudelle tärkeät toiminnot, kuten ensihoito/sairaankuljetus, järjestyksenvalvonta ja muut turva- ja vartiointipalvelut

Turvallisuuskoulutus

Kiinteistön turvallisuusorganisaation (turvallisuuspäällikkö, varaturvallisuuspäällikkö ja turvallisuusvalvojat) pitää tuntea kiinteistön ja kilpailutoiminnan aiheuttamat riskit ja ehkäisevät ohjeistukset sekä toimintaohjeet onnettomuustilanteissa. Lisäksi organisaatiossa toimivien on tiedettävä omaan turvallisuussektoriinsa vaikuttavat viranomais-, työturvallisuus- ja ympäristönsuojelumääräykset sekä vakuutusyhtiöiden toimintaohjeet.

~

Muiden toimihenkilöiden pitää tietää kiinteistön turvallisuuteen ja henkilöstöön vaikuttavat turvallisuusasiat. Heidän on osattava hätäilmoituksen tekeminen, ihmisen pelastaminen, poistuminen ja evakuoiminen alueelta, alkusammuttaminen, lisäonnettomuuden ehkäisy ja työturvallisuuteen vaikuttavat asiat.

~

Turvallisuusorganisaation ja muun henkilökunnan kouluttamista varten pitää tehdä turvallisuuskoulutussuunnitelma, jonka toteutumisesta vastaa turvallisuuspäällikkö. Koulutuksesta ja koulutettavista pidetään kirjaa.

Sisäinen turvallisuusvalvonta

Raviradan henkilökunnan pitää suorittaa raviradalla sisäinen turvatarkastus vähintään kerran vuodessa. Tarkastuksessa tarkistetaan raviradan henkilö-, ympäristö-, eläin-, kiinteistö- ja paloturvallisuuteen vaikuttavat seikat. Tarkastuksista pidetään kirjaa, ja turvallisuuspäällikkö arkistoi ne. Kyseiset asiakirjat ovat käytettävissä myös pelastusasetuksen määräämän sisäisen palotarkastuksen asiakirjoina.

Toimintaohjeet

Henkilökunnan ja radan toimihenkilöiden käytössä pitää olla toimintaohjeet yleisiä vaaratilanteita varten. Lisäksi toiminta kilpailutilanteista syntyvien vaaratilanteiden varalle on ohjeistettava erikseen.

Hätäilmoituksen tekemisestä pitää olla tehtynä toimintaohje ja toimihenkilöt on koulutettava sitä varten.

Kuva: Petri Remsu

Kriisiviestintä

Onnettomuuden uhatessa tai sen tapahduttua on tärkeää, että vaaratilanteista pystytään viestittämään uhan alla oleville nopeasti ja selkeästi. Viestinnän pitää olla yksinkertaista ja perustua ennalta sovittuihin toimintamalleihin.

Viestintätyökalut

Viestivälineiden, kuten radiopuhelimien, pitää olla juuri niiden toimihenkilöiden käytettävissä, joiden toiminta vaikuttaa radan turvallisuuteen. Viestivälineiden on oltava toimintavarmoja ja nopeasti käytettäviä kaikissa olosuhteissa. Puheliikenteen pitää olla suojattua, eikä sen häirintä saa olla mahdollista. Laitteisiin pitää olla mahdollista lisätä ulkoinen tangentti, headset ja korvakuuloke. Lisälaitteiden tarkoitus on helpottaa puhelimen käyttäjää (headset ja ulkopuolinen tangentti vapauttaa kädet) ja turvata puheliikenteen yksityisyys (korvakuuloke). Laitteistojen hankinnassa on huomioitava myös laitteiston käyttöturvallisuus (CE-merkintä), puhelimien riittävä akunkesto, latausmahdollisuus, käyttömukavuus ja helppo huollettavuus.

~

Varmatoimisin viestintäjärjestelmä perustuu VHF- tai UHF-verkossa toimivien puhelimien käyttöön. Nämä radiopuhelimet toimivat omilla kanava-alueilla ja tarvitsevat viestintäviraston toimiluvan. Viestintävirasto osoittaa luvanhaltijalle sopivan ja häiriöttömän taajuusalueen ja perii siitä taajuusmaksua. Radiopuhelimiin saadaan kytkettyä useita lisälaitteita.

~

Viestintäviraston luvasta vapautettua PMR446-radiopuhelinta voidaan käyttää myös raviradoilla viestintätyökaluna. Raviratojen tärkeää viestiyhteyttä ei pidä kuitenkaan rakentaa yksinomaan tämän tyyppisten puhelimien varaan (ulkopuolisten häirintämahdollisuus). Puhelimet voivat toimia raviradalla mm. järjestyksenvalvojien sisäisessä viestiliikenteessä.

~

Kolmantena yleisesti käytettävänä viestivälineenä toimivat gsm-puhelimet. Puhelimien käyttö kriisiviestinnässä perustuu siihen, että ravirata on hankkinut puhelimet toimihenkilöiden käyttöön ja jakanut ne kilpailuorganisaatiolle kilpailuajaksi. Laitteiden hyviin ominaisuuksiin kuuluu puheen ulkopuolisilta suojaaminen ja yleinen käyttö- ja kuuluvuusvarmuus. Huonona ominaisuutena on hätätilanteessa puheyhteyden saaminen, jos linja on varattu sekä viestiyhteyden aloittamisen hitaus. Puhelimet korvaavat raviratojen sisäisen kiinteän puhelinverkon käyttöä.

Kuvassa vasemmalla tyypillinen VHF-puhelin, johon on mahdollisuus asentaa lisälaitteina mm. ulkoinen tangentti ja headset. Oikealla luvasta vapautettu PMR-puhelin.

Kuulutusjärjestelmä

Yleisölle ja varikkoalueella oleville henkilöille nopein viestintäkeino on radan kuulutusjärjestelmä. Kuulutusjärjestelmällä ohjataan vaaratilanteissa ihmisten toimintaa ja liikkumista. Raviratojen kuulutusten pitää kuulua koko kilpailualueella. Varikkoalueella voi olla myös oma kuulutusjärjestelmä, mutta pääkuuluttajan pitää pystyä kuulutuksellaan katkaisemaan varikkoalueelta annettava kuulutus. Järjestelmä voidaan varmistaa akuilla, jotta kuulutus ei katkea sähkökatkoksen aikana. Sähkökatkoksissa voidaan käyttää myös megafoneja.

Yhteystiedot

Radioliikenteen lisäksi voidaan joutua ottamaan puhelinyhteyksiä turvallisuuden kannalta tärkeisiin radan ulkopuolisiin henkilöihin. Tärkeimmät yhteystiedot ovat Turvallisuusoppaan liitteenä.

Sairaankuljetus ja ensiapu

Ravikilpailuissa pitää olla riittävä ensihoitovalmius, kuten sairaankuljetusyksikkö tai alueen sairaanhoitopiirin hyväksymä muu ensihoitojärjestelmä. Ensihoidolla on tärkeä rooli ravikilpailujen turvallisuuden kannalta. Ensihoitohenkilöstöllä taataan alueella sairastuneiden tai loukkaantuneiden henkilöiden nopea hoidon aloittaminen. Nopealla hoidon aloittamisella on suuri vaikutus sairauden tai vamman kehittymiseen.

~

Ravikilpailuissa ensiapuhenkilöstö on merkittävä tehtävänmukaisesti eikä heitä saa nimetä muihin tehtäviin yleisötilaisuudessa. Ensihoiton päivystyspaikka pitää olla turvallisuusorganisaation, toimihenkilöiden ja yleisön tiedossa sekä on oltava helposti tavoitettavissa radiopuhelimella/puhelimella/kuulutuksella. Ensihoitajien pitää päästä nopeasti kulkemaan

yleisö-, varikko- ja rata-alueelle. Näillä alueilla sen kulkua ohjaavat tuomaristo, järjestyksenvalvojat tai muut toimihenkilöt. Ensihoitajien ollessa rata-alueella, pitää rata tyhjentää valjakoista onnettomuusalueelta.

Raviradalla päivystävän ensihoiton tehtävänä on aloittaa potilaan ensihoito. Ensihoidolla turvataan potilaan elintoiminnot ja pyritään ehkäisemään lisävammojen synty. Ensihoito kirjaa ensihoitotoiminnat ja kopio siitä liitetään tarvittaessa vahinkoilmoitukseen.

Jos ensihoitovalmius loppuu kilpailualueelta, kilpailutoiminta keskeytetään. Pääsääntöisesti, ensihoitotasosta riippumatta, pitää potilaiden kuljettamista varten tilata aina erikseen kuljettava sairasauto.

Henkilökunnan ensiapuvalmius

Työturvallisuuslaki määrää työnantajan huolehtimaan työpaikan ensiapuvalmiudesta. Tätä voimavaraa on pystyttävä käyttämään tarvittaessa myös ravikilpailuaikana tapahtuvissa onnettomuuksissa. Koulutetut ensiaputaitoiset henkilöt avustavat terveydenhuoltoalan ammattilaisia ensiavun antamisessa.

Ensiapuhuone ja välineet

Työpaikan ensiapuhuone tai muu ensiapuun tarkoitettu tila tulee sijoittaa ja mitoittaa niin, että siihen voidaan päästä tarvittaessa helposti paarien kanssa. Ensiapuvälineiden riittävyys ja asianmukaisuus sekä niiden säilytyspaikan asianmukainen kunto on tapaturman tai sairastumisen varalta tarkastettava kerran kuukaudessa (Asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista 577/2003, 8 §). Raviradoille suositellaan ensiapulaukkujen sijoittamista ensiapuhuoneiden lisäksi mm. ravintoloiden keittiöihin ja ohjastajien sosiaalitiloihin.

~

Raviradoilla väliaikainen ensiapuhuone voidaan määrittää tilannekohtaisesti. Yleisöalueella se voi olla rauhallinen toimistotila ja varikkoalueella ohjastajien sosiaalitila. Huonovoimaiset ohjataan lepäämään valittuihin tiloihin, jos sairaankuljettajien ei ole tarvetta hoitaa henkilöä sairasautossa. Tiloihin pitää hankkia riittävä määrä ensiapuvälineistöä (ensiapupakkaus) ja valvonta.

Järjestyksenvalvonta

Järjestyksenvalvonnan päätehtävänä on valvoa ihmisten käyttäytymistä ja puuttua ongelmatilanteisiin, jotta turvallisuus säilyy. Raviradoilla järjestyksenvalvojien tehtäviksi on annettu myös liikenteen ohjausta, sisääntuloporttien valvontaa ja varikkoalueen valvontatoimintoja. Näiden lisäksi raviradat voivat antaa myös erikoistehtäviä, kuten vartiointitehtäviä (onnettomuuspaikka, kuollut hevonen), saattotehtäviä (alkoholirikkomusepäily) ja opastusta (pelastustoimi, poliisi). Järjestyksenvalvojia pitää olla koko kilpailuajan vähintäänkin 1/100 henkilöä kohden tärkeillä toimi-alueilla (yleisöalue ja varikko)..

~

Järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi järjestäjällä ja poliisilla on oikeus määrätä järjestyksenvalvoja tarkastamaan tilaisuuden osanottajat ja näiden mukana olevat tavarat, jos tämä on tarpeen tilaisuuden erityisluonteen vuoksi tai on perusteltua aihetta epäillä, että tilaisuuteen osallistuvilla on hallussaan kiellettyjä esineitä tai aineita. Järjestyksenvalvojan on myös mahdollista evätä henkilön pääsy tai poistaa alueelta henkilöt, jotka käyttäytymisellään aiheuttavat henkilöonnettomuuden riskin.

Järjestyksenvalvojien tehtävänä on huolehtia, ettei rata-alueelle pääse asiattomia henkilöitä, jotka vaarantavat kilpailijoiden ja oman turvallisuutensa sekä valvoa rata-alueelle päästettyjen henkilöiden käyttäytymistä (esim. seremoniapaikka).

Häiriötilanteista pitää ilmoittaa turvallisuusorganisaatiolle. Kilpailujen järjestäjät ja tuomaristo arvioivat tilanteiden vaikutuksen ravikilpailutoimintaan ja sen turvalliselle jatkamiselle sekä mahdollisten jatkotoimenpiteiden suorittamisen (lisäavun tarve, rangaistukset).

~

ärjestyksenvalvojilla pitää olla käytössä sisäasiainministeriön antaman asetuksen (848/03) 3§ mukaiset liivit tai nimikyltti. Heijastinliiveissä ja nimikyltissä pitää näkyä teksti: "**Järjestyksenvalvoja"** suomeksi ja ruotsiksi (**ordningsvakt**). Pyydettäessä järjestyksenvalvojat tulee näyttää järjestyksenvalvojakorttinsa.

Turva- ja vartiointipalvelut

Raviradalla käsitellään kilpailuaikana rahaa mm. lipunmyynnissä, ravintoloissa, kahviloissa, totopisteissä, sisäänkirjoituksessa, myyntipisteissä ja toimistossa. Raviradan rahankäsittelystä vastaa turvallisuuspäällikkö. Rahaliikenne voi olla osittain ulkoistettu, jolloin rahankuljetukseen erikoistunut yritys vastaa rahojen tuonnista raviradalle ja niiden poisviennistä ravien jälkeen. Raviradalla säilytettävää rahaa varten käytetään murtosuojattuja kassakaappeja.

~

Ravien aikana suurien rahamäärien näkyvää käsittelyä tulee välttää. Rahan käsittely ja siirtely ei saa herättää huomiota, vaan sen tulee tapahtua raviradan omaa rahankäsittelyohjetta noudattaen. Suositeltavaa on, että sisäistä rahaliikennettä turvaavat järjestyksenvalvojat, jotka vartioivat rahaliikennettä ja tilitystapahtumia pääkassoilla, kunnes rahat siirretään radan kassakaappiin tai kuljetetaan pois raviradalta rahalaitokseen.

Oulun turvallisuus-organisaation toimintakyky

Turvallisuuskoulutus

Henkilökuntaa on koulutettu ja koulutetaan, kun turvallisuusviranomaiset tai Suomen Hippos tiedottavat raviradan turvallisuuteen vaikuttavista asioista. Näihin informaatiotilaisuuksiin osallistuvat vakituisen henkilökunnan lisäksi toimihenkilöt, joita koulutuksen aiheet koskevat. Kiinteistön pelastussuunnitelma on läpikäyty raviradan toimihenkilöstölle. Turvallisuuspäällikkö vastaa turvallisuuskoulutuksien toteutumisista.

Sisäinen turvatarkastus

Turvatarkastuksen suorittaa kiinteistön turvallisuuspäällikkö/kiinteistönhoitaja. Tarkastus tehdään aina ennen kiinteistön lakisääteistä palotarkastusta tai puoli vuotta sen jälkeen. Tarkastus tehdään erillisen tarkastuskaavakkeen mukaisesti. Pöytäkirjat arkistoidaan omaan kansioon, turvallisuuspäällikön toimistoon.

Toimintaohjeet

Raviradan turvallisuuteen vaikuttavat toimintaohjeet tiedotetaan kirjallisesti henkilökunnalle ja toimihenkilöille. Tiedottamisesta vastaa radan turvallisuuspäällikkö.

Viestintätyökalut

Selostaja/kuuluttaja toimii tuomaritilassa. Tuomaristoa lähinnä oleva kuuluttaja antaa kuulutukset koko kilpailualueelle. Kuulutukset voidaan osoittaa myös erikseen vain varikkoalueelle.

~

Radalla on kilpailuorganisaation käytössä radiopuhelimia (8 kpl). Radiopuhelimet ovat mm. tuomariston, päälähettäjän, varikkoalueen valvojan, lähdönjärjestäjän, ensihoidon ja järjestyksenvalvonnan hallussa. Kyseiset puhelimet toimivat VHF-taajuuksilla (136 -174 MHz). Käytössä on myös GSM-puhelimia, joilla toimitaan, kun viestintä ei vaadi suurta kiireellisyyttä (tuomaristo, toimisto, päälähettäjä, varikkoalueen valvojat, kilpailueläinlääkäri ja sisäänkirjoitus).

Ensihoito

Sairaankuljetuksen ja ensihoidon kilpailupaikalla antaa ensiapuryhmä JK9-erikoistyöt. Ryhmällä oleva ensihoitoyksikkö päivystää varikkoalueella.

Järjestyksenvalvonta

Kilpailupaikan järjestyksenvalvonnan järjestää urheiluseura Northern Lights (amerikkalainen jalkapallo). Ravirata ja seura ovat tehneet sopimuksen 10 järjestyksenvalvojan käytöstä normaalien ravien yhteydessä. Järjestyksenvalvojat sijoittuvat alueella varikkoportille (2), autoportille (2), kävelyportille (2), liikenteenohjaukseen (2) ja ravintoloihin sekä muihin yleisötiloihin (2). Järjestyksenvalvojien tehtävänä on ohjata ihmisten/ajoneuvojen sisääntuloja ja valvoa yleisöturvallisuutta katsomo- ja ravintola-alueilla.

Turvapalvelut

Ravirata on tehnyt sopimuksen rahankuljetuksesta turvapalvelun kanssa (yhteystiedot sivulla 67). Raviradalla säilytetään rahoja kassakaapissa (murtosuojattu talletuskaappi), johon on vain turvapalvelulla aukaisumahdollisuus. Rahaliikenne kuuluu radan vakuutusturvan piiriin.

Henkilöturvallisuus

Raviradan tulee ylläpitää toimintaa, joka on turvallista niin yleisölle, ohjastajille, hevosten hoitajille, toimihenkilöille kuin myös vakituiselle henkilöstölle. Ihmisen turvallisuus on tärkein raviradalla huolehdittava turvallisuusasia.

Raviradalla henkilöturvallisuutta voivat vaarantaa mm. työturvallisuuden laiminlyönnit, rakenteiden puutteet ja heikkoudet, poikkeavat keliolosuhteet, väkivallanriski, eläinonnettomuudet ja kilpailutilanteiden seuraamukset. Hyvää henkilöturvallisuutta voidaan ylläpitää luomalla raviradoille turvalliset olosuhteet niin yleisöalueille, kuin varikko- ja rata-alueelle, sekä noudattamalla ennakkoon suunniteltuja ja harjoiteltuja toimintaohjeita. Hätätilanteita varten pitää olla suunniteltuna myös poistumisreitit ja kokoontumisalueet.

Pelastustiet

Raviradoilla pitää olla käytettävissä pelastustie (leveys 4 m.), jota pitkin esim. palo-, sairas- ja poliisiautot pääsevät ajamaan koko yleisötilaisuuteen käytettävän alueen halki. Nopein pelastusreitti hätätilanteissa on usein kaviouraa käytettävä kulkutie. Reitin käyttäminen edellyttää, että ravit on keskeytetty.

Kokoontumisalue

Hätätilanteissa erillisellä poistumis- tai evakuointikuulutuksella ohjataan yleisöä pois vaarasta tai sen uhasta. Jos alue joudutaan evakuoimaan kiireellisesti, keskeytetään ravit ja ohjataan ihmiset ensisijaisesti raviratojen keskikentälle ja sieltä alueen ulkopuolelle. Evakuointi tapahtuu ohjatusti henkilökunnan ja toimihenkilöiden toimesta.

Koneet ja laitteet

Raviradoilla käytettävien koneiden valmistajia koskee valtioneuvoston päätös koneiden turvallisuudesta. Valmistaja huolehtii siitä, että kone on suunniteltu ja rakennettu siten, että se täyttää sille asetetut vaatimukset. Työpaikalle saa hankkia vain vaatimuksen mukaisia koneita. Jos raviradalla rakennetaan omaan käyttöön kone, raviradasta tulee koneen valmistaja ja näin ollen se joutuu huolehtimaan valmistajan tehtävistä.

~

Koneen on oltava työhön sopiva ja sitä saa käyttää vain niihin töihin ja niissä olosuhteissa, joihin se on tarkoitettu. Työntekijän turvallisuus ei saa vaarantua koneen käytön seurauksena. Uudet työntekijät pitää aina opastaa koneiden turvallisesta käytöstä. Työpaikalla käytössä olevat koneet on pidettävä huollon, kunnossapidon ja käytönaikaisten tarkastusten avulla jatkuvasti määräysten mukaisessa kunnossa. Koneet ja niiden laitteet pitää myös pysäköidä turvallisesti. Ne eivät saa olla esteenä kulkureiteillä, vaan ne on säilytettävä kalustosuojissa tai muussa turvallisessa paikassa.

Kulkuväylät ja ajoneuvoliikenne

Pysäköinti-, yleisö- ja varikkoalueiden kulkureittien pitää olla olosuhteiden vaatimassa kunnossa (lumen auraukset, hiekoitukset, pölyn ehkäisy). Ajoneuvoille

osoitetaan pysäköintitilat joko pysäköintialueilta tai autokatsomosta. Henkilökunnan ja ohjastajien autoille osoitetaan oma pysäköintialue. Henkilökunta joutuu myös usein kulkemaan yleisöalueilla tai varikkoalueilla ajoneuvokalustolla. Pääsääntöisesti tämä liikkuminen pitää ohjata kulkemaan omia turvallisia kulkureittejä. Henkilökunta vastaa aina kulkiessaan, ettei se aiheuta vaaraa muille ja huolehtii kulkureittiensä varrella olevien porttien sulkemisesta.

Rakennusten turvallisuus

Raviratojen rakennusten kuntoa pitää ylläpitää niin, että ihmisten oleskelu niissä tai niiden lähettyvillä ei aiheuta onnettomuusvaaraa. Työpisteen rakenteet ja työvälineet on valittava, mitoitettava ja sijoitettava työn luonne ja työntekijän edellytykset huomioon ottaen ergonomisesti asianmukaisella tavalla. Työpaikan rakenteiden, materiaalien ja varusteiden pitää olla työntekijöille turvallisia ja terveellisiä. Myös kulkuteiden, käytävien, uloskäytävien ja pelastusteiden on oltava turvallisia ja ne on pidettävä aina kunnossa (liukastumis-, kompastumis- ja putoamisvaara).

~

Rakennuksissa tai niiden lähettyvillä liikkuvia henkilöitä pitää varoittaa, jos kiinteistöissä on vaaratekijöitä. Vaaratekijöitä voivat olla mm. lattioiden/portaiden liukkaus, ovien poikkeava toiminta, lumen/jään putoamisvaara katolta tai käynnissäolevat korjaus- ja kunnossapitotyöt. Rakennuksien huono kunto tai turvallisuuden laiminlyönti, voivat aiheuttaa rakennuksen käyttörajoituksia.

~

Väliaikaisesti yleisöalueelle rakennettujen lisärakennelmien, kuten olutteltojen, myyntikojujen ja lasten leikkipaikkojen, pitää olla myös turvallisia ja niiden käyttäminen valvottua. Ulkopuolisten tuottamien palveluiden turvallisuudesta vastaa palvelun tuottaja (esim. valjasmyynti, poniratsastus). Raviradan pitää järjestää toiminnalle turvalliset olosuhteet.

Yleisö ja eläimet erillään

Hevoset ja yleisö on pidettävä kilpailualueella erillään toisistaan. Yleisöalueella tai varikkoalueella vapaana oleva hevonen aiheuttaa aina vaaratilanteen. Tätä onnettomuusriskiä voidaan vähentää rakentamalla tukevat ja riittävän korkeat (vähintään 120 cm radan pinnasta) aidat rata-alueen ympärille sekä varikkoalueen ja yleisöalueen välille. Aidoissa olevat portit pitää olla kestäviä ja nopeasti suljettavia. Vaaratilanteista ilmoitetaan aina yleisökuulutuksilla.

Fysikaaliset tekijät

Työnantajan on rajoitettava työntekijän altistuminen turvallisuutta tai terveyttä haittaaville tai vaarantaville fysikaalisille tekijöille (lämpötila, kosteus, veto, melu, tärinä tai säteily) niin vähäiseksi, ettei niistä aiheudu haittaa tai vaaraa työntekijöiden turvallisuudelle tai terveydelle. Fysikaalisia tekijöitä vastaan suojaudutaan mm. suojavaatetuksilla ja suojavälineillä. Työntekijän on käytettävä työnantajan

Vaaratilanteissa on tärkeää, että hevosen käsittelijät ovat suojautuneet onnettomuuksien varalta asianmukaisesti.

antamia suojavälineitä. Raviradalla hevosia/poneja käsittelevien toimihenkilöiden pitää suojautua kypärällä (leukaremmillä kiinnitetty) ja turvajalkineilla. Hevosta ajettaessa pitää toimihenkilöllä myös olla sääntöjen mukaisesti turvaliivit.

Alkoholi ja huumaavat aineet

Kilpailuihin osallistuvat ohjastajat, hevosten hoitajat tai toimihenkilöt eivät saa olla päihteiden vaikutuksen alaisina. Raviohjastajien ja hevosten käsittelijöiden "kuntoa" valvotaan puhalluskokeilla. Puhallukset suoritetaan luotettavalla mittauskalustolla, joka kalibroidaan valmistajan ohjeiden mukaisesti. Mittaustulos määrittää ohjastajan kilpailuoikeuden ravikilpailusääntöjen mukaisesti.

~

Raviradan anniskeluravintoloissa noudatetaan alkoholilakia. Alkoholia tarjoillaan vain anniskelualueella. Alkoholin nauttiminen muualla on kiellettyä. Anniskelualueella on oltava riittävästi henkilökuntaa valvonnan ja järjestyksen ylläpitämiseksi. Laissa kielletään alkoholin myynti selvästi päihtyneille ja alaikäisille.

Väkivallan uhka

Raviradalla väkivallan uhka aiheutuu, jos henkilökunnan, yleisön tai osanottajien kesken tai välillä syntyy riitatilanteita. Jos työhön liittyy ilmeinen väkivallan uhka, työ ja olosuhteet on järjestettävä niin, että vaaratilanteet ehkäistään mahdollisuuksien mukaan ennakolta. Työntekijällä pitää olla työpisteestään mahdollisuus ”paeta” vaaraa ja kyettävä hälyttämään apua mahdollisimman nopeasti. Ennakolta tiedossa olevista vaaratilanteista on ilmoitettava poliisille ja tarvittaessa turvata henkilöturvallisuus järjestyksenvalvonnalla.

~

Raviradoilla väkivallan uhkaa voivat kokea henkilöt, jotka käsittelevät rahaa tai toimihenkilöt, jotka ovat tekemisissä kilpailutilanteissa aiheutuvien ongelmien ratkaisuissa. Näiden henkilöiden henkilöturvallisuus pitää taata joko rakenteellisin ratkaisuin tai järjestyksenvalvonnalla.

Kadotetut ja eksyneet

Henkilö, joka ei ikänsä tai sairautensa vuoksi pysty huolehtimaan itsestään, tulee toimittaa sairaankuljettajien huostaan. Kyseessä voi olla esimerkiksi vanhemmistaan eksynyt lapsi. Lapsen henkilöllisyys pyritään selvittämään ja nimen tai tuntomerkkien perusteella kuulutetaan vanhempia/omaisia ottamaan yhteyttä. Jos vanhempia/omaisia ei tavoiteta ravien aikana, pitää asiasta ilmoittaa paikalliselle poliisille, joka vastaa jatkotoimenpiteistä.

Elintarvikehygienia

Raviradoilla toimivien ravintoloiden, kahviloiden, grillien ja baarien on noudatettava hyvää elintarvikehygieniaa. Elintarvikehygienian osaaminen on tärkeätä, koska esimerkiksi suurin osa ruokamyrkytyksistä johtuu hygieenisten työkäsittelytapojen laiminlyönneistä. Ruokien valmistajilla ja käsittelijöillä pitää olla hygieniapassi.

Varikkoalueen turvallisuus

Varikkoalueen pitää olla eristetty rata-alueesta ja yleisöalueesta aidoilla ja porteilla. Tukevilla aidoilla ja porteilla estetään varikkoalueella karanneen hevosen pääsy yleisöalueelle. Varikkoalueen aitaaminen myös kilpailualueen ulkopuolelle on tarpeen, jos sillä pystytään estämään hevosten vapaa pääsy liikenneväylille.

~

Varikkoalueiden suurimmat vaaratekijät syntyvät hevosten ja ihmisten liikkumisesta varikkoalueella. Vaaratilanteiden ehkäisy vaatii kaikkien kilpailuihin sidoksissa olevien henkilöiden (ohjastajat, hevosten hoitajat, yleisö) sitoutumista varikkosääntöjen noudattamiseen. Asiattomien ihmisten (erityisesti henkilöt, jotka voivat aiheuttaa häiriötä), koirien ja ylimääräisten ajoneuvojen pääsy kilpailuaikana varikko- ja rata-alueille on kiellettyä tai sitä pitää rajoittaa (kulkualueet/määräaikainen lupalappumenetelmä). Turvallisuuden takia on usein tarpeellista kieltää kokonaan ajoneuvoliikenne tai pysäköinti niiltä alueilta, joilla se aiheuttaa välitöntä vaaraa. Varikkoalueella pitää olla myös riittävä valaistus kulkureiteillä ja valjastuskatoksissa. Kulkureiteillä pitää huolehtia liukkauden estosta ja niiden varrella ei saa varastoida vaaraa aiheuttavia esineitä tai huoltokalustoa.

~

Varikkoalueeseen kuuluvalla lähdön kokoontumisalueella ja rataporttien läheisyydessä voi syntyä vaaratilanteita, kun siellä liikkuvat valjakot vaihtavat ohjastajia lähtöjen välillä. Hevosten avustajien ja ohjastajien pitää hallita vaihtotilanteet ja suorittaa ne turvallisesti. Tarvittaessa pitää käyttää kahta avustajaa. Ongelmaa syntyy myös, jos rataporttien alueella on ristikkäistä liikennettä radalle tulevien ja sieltä poistuvien välillä. Raviratojen pitää rauhoittaa nämä alueet käytettäväksi vain kilpailuihin osallistuville valjakoille, hevosten ohjastajille ja avustajille.

~

Varikkoalueen turvallisuutta valvoo varikkoalueen valvoja ja muut alueella olevat toimihenkilöt sekä tarvittaessa järjestyksenvalvojat. Valvottavia alueita ovat mm. kokoontumisrinki, rataportit ja valjastuskatokset. Varikkoalueen ulkopuoliset alueet (harjoituslenkit, hiittisuorat), joiden turvallisuutta ei voida valvoa kilpailuaikana, merkitään valvonnan puutteesta osoittavalla varoitustaululla.

Hevosten käsittely

Raviradalla hevosten käsittelyn pitää olla henkilöturvallisuuden ja eläinsuojelun kannalta riittävän turvallista. Hevosen käsittelijän pitää olla kokenut ja kykenevä hallitsemaan eläintä myös poikkeustilanteissa (huom. fyysiset ja henkiset rajoitteet). Hänen pitää olla kilpailuaikana vähintäänkin 16-vuotias (A-kategorian ponin saa luovuttaa 10-vuotiaalle ja B-kategorian ponin 12-vuotiaalle), eikä hän saa olla alkoholin tai muun päihteen vaikutuksen alainen.

~

Ihminen on tärkeässä osassa eläimien käyttäytymisessä. Hevonen luottaa

Keliolosuhteiden takia ohjastajalla tulee olla mahdollisuus puhdistaa lähtöjen välillä ajolasit. Tätä varten ohjastajille pitää olla helposti saatavilla pesuvettä ja pyyhkeitä.

ja turvautuu ihmiseen, joka hoitaa sitä. Pelästyessään hevonen toimii saaliseläimen tavoin, pyrkien pakenemaan. Henkilöturvallisuuden kannalta riskin aiheuttavat juuri nämä hevosten poikkeukselliset käyttäytymiset. Hevosen käsittelijä tai muu sivullinen henkilö altistuu tällöin fyysisesti ihmistä vahvemman eläimen tönäisylle tai kavion iskulle. Käsittelijän on syytä varustautua vaaraa vastaan kypärällä, joka on soljella kiinnitetty (valjastetun hevosen käsittelijällä pakollinen), ja turvajalkineilla sekä kaviouralla ohjastavalla pitää olla CE-hyväksytyt turvaliivit. Usein hevosen pillastuminen aiheuttaa myös sen irtipääsyn ja karkaamisen.

Hevoskuljetuskaluston pysäköinti ja lastausalueet

Hevoskuljetusten pysäköinti sekä hevosten lastaus ja valjastaminen suoritetaan toimintaan osoitetuilla paikoilla. Hevoskuljetukseen tarkoitetut ajoneuvot ja yhdistelmät pitää pysäköidä niin, että hevosten lastaukset voidaan hoitaa turvallisesti ja liikkuminen kulkuvälineiden läheisyydessä on turvallista. Valjastuspaikan (valjastuskatos) ja kuljetuskaluston välillä pitää olla riittävästi tilaa, jotta valjakkojen turvallinen liikkuminen on mahdollista. Valjaita ja muita tarvikkeita ei saa jättää kulkureiteille. Varikkoalueen pysäköinnistä suositellaan tehtäväksi opaskartta, jossa on näkyvissä pysäköinti- ja valjastusalueet sekä ehdottomasti pysäköinniltä kielletyt alueet.

~

Kuljetusvälineiden kunnosta ja hevosten lastauksesta vastaavat hevosten

valmentajat ja omistajat. Kilpailuaikana kilpailupaikalla kuljetuskalustoa ja hevosten lastausta ja pysäköintiä valvovat järjestyksenvalvojat, varikkoalueen valvojat, kilpailueläinlääkäri, eläinlääkärin avustajat ja valjakkotarkkailijat. Eläinsuojelurikkomuksissa valvontavastuu raviradalla on kilpailueläinlääkärillä. Eläinlääkäri kutsuu tarvittaessa paikalle poliisit, jos kuljetusvälineen heikko kunto antaa siihen aihetta.

Rata-alueen turvallisuus

Kilpailuaikana rata-alueella noudatetaan ravi/ponikilpailusääntöjä. Säännöissä määrätään ja ohjeistetaan kilpailijoiden toiminta lämmittelyssä, verryttelyssä ja kilpailusuorituksen aikana.

Rata-alue on eristetty muista raviradan alueista aidoin. Aitojen tarkoitus on estää hevosten vapaa pääsy yleisö- ja varikkoalueille. Aitojen ja porttien pitää olla niin korkeita ja tukevia sekä aukottomia, että ne estävät hevosten pääsyn pois radalta. Porttien pitää olla metallisia, selkeästi erottuvia ja niiden on oltava nopeasti suljettavissa vaaratilanteen uhatessa. Esittelyn jälkeen ja startin aikana portit pidetään kiinni. Portin rakenteen pitää olla käyttäjälleen ja ympäristölle turvallinen. Vaaratilanteissa pitää huomioida, ettei porttien takana ole ihmisiä, koska irti päässyt hevonen voi pyrkiä suljettujenkin porttien läpi varikkoalueelle.

~

Rata-alue on kilpailuaikana tarkoitettu vain kilpailevien hevosten, niiden ohjastajien ja ratahenkilökunnan käyttöön.

Alumiinirakenteinen portti on kevyt ja sitä on helppo ja turvallinen liikuttaa. Portti toimii kiskoilla ja on niin sanottu liukuportti. Liukuportin liukuminen ei saa aiheuttaa vaaraa lähellä oleville.

Radalla irrallaan olevan hevosen liikkeitä on yleisön turvallista seurata, jos heitä suojaavat tukevat ja riittävän korkeat aidat.

Muiden henkilöiden oleskelua ja kulkua alueella tulee rajoittaa. Jos esimerkiksi lehdistölle annetaan lupa tulla rata-alueelle, pitää sille osoittaa turvallinen toiminta-alue. Rata-alueen toiminta tulee turvata myös yleisöalueelta kohdistuvia häiriötekijöitä (ilkivaltaa) vastaan.

Lähetysauton käyttö

Autolähetyksissä käytettävän lähetysauton hyvä toimintakunto mahdollistaa turvallisen lähetystavan. Lähetysauton vikaantuminen lähtötilanteessa aiheut-

taa onnettomuusvaaran. Jos vika lähetysautossa todetaan ennen raveja, pitää järjestää paikalle vara-auto. Vikaantumisen tapahduttua kilpailuaikana, jolloin vara-autoa ei pystytä saamaan paikalle riittävän nopeasti, muutetaan autolähdöt ajettavaksi linjalähtöinä. Lähtöauton toiminnan varmistumiseksi noudatetaan auton säännöllistä huoltoa ja kunnossapitoa, ylläpidetään testausta ja riittävää varaosajärjestelmää nopean korjausmahdollisuuden järjestämiseksi.

Ratakaluston käyttö

Osa eläimistä reagoi vaarallisesti rata-alueella oleviin koneisiin ja ajoneuvoihin. Erityisesti ongelmia voi syntyä, jos ratakaluston käyttäjät tekevät arvaamattomia liikkeitä, joihin ohjastajat eivät osaa varautua. Kuljettajien pitää rata-alueella noudattaa aina varovaisuutta, mutta heidän pitää huomioida myös ravikilpailujen aikataululliset seikat ja ajoittaa kunnostustyöt niiden mukaisesti.

Ratakalusto:
Traktorivetoiset lanat (rengaslana, verkkolana, haravalana, piikkilana), vesiauto, lumiaura, lumilinko.

Yleiset toimintaperiaatteet (normaalit olosuhteet):
« Hevosilla on etuajo-oikeus myös rata-alueella.
« Ratahuolto pyritään tekemään riittävän pienellä kalustomäärällä.
« Ratakalusto pyrkii liikkumaan radalla samaan suuntaan (traktorit, vesiautot).
« Kaluston turvaväli on vähintään 100 m. Kalustolla ei ohiteta toista yksikköä.
« Kalusto ei pysähdy radalle, kun lähistöllä lämmittelee hevosia. Poikkeuksena vaaratilanteet, jolloin kalusto on pakoitettu pysähtymään.
« Kalusto ei saa haitata esittelyä tai kilpailuvauhtista verryttelyä.
« Radanhoito lopetetaan viimeistään, kun lähtöön on aikaa 1 minuutti.
« Seremoniatilaisuudet pyritään rauhoittamaan.
« Ponien verrytellessä ei huolleta ulkoratoja.
« Poikkeuksista ilmoitetaan ohjastajille kuulutuksilla/kirjallisilla tiedotteilla.

Lanojen liikkuminen radalla:
« Kapeilla radoilla lanaus suoritetaan vain kilpailusuuntaisesti.
« Leveämmillä radoilla ulkoradat ajetaan myös kilpailusuunnan vastaisesti, suunnan vaihdokset tehdään varoen ja niistä pitää ilmoittaa suuntavilkulla.
« Kilpailuvauhtisen verryttelyn jälkeen huolletaan vain sisäradan osuus.

Vesiauton liikkuminen radalla:
« Yksikkö liikkuu kilpailusuunnan mukaisesti.
« Ulkoradoilla huomioidaan vastaantuleva liikenne (nopeus ei liian kova).

Lumiauran liikkuminen radalla:
« Auraaminen suoritetaan ennen kilpailuaikaa ja vain tarvittaessa kilpailuaikana.
« Aurauksen ajankohdasta informoidaan kilpailuihin osallistuvia ohjastajia.

Henkilöturvallisuus Oulun raviradalla

Työsuojeluorganisaatio

Työturvallisuuslaki ei vaadi turvallisuusjohtamisjärjestelmää. Työnantajan tulee olla kuitenkin tietoinen työpaikan turvallisuudesta ja siellä esiintyvistä vaaratekijöistä. Oulun raviradalla työnantajan edustajana ja työsuojelupäällikkönä toimii radan toiminnanjohtaja.

~

Työnantaja on velvollinen selvittämään ja kehittämään työterveyttä ja -turvallisuutta yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Rakennukset ja kulkureitit

Raviradalla on useita rakennuksia. Rakennuksien kunnossapidosta ja rakenteellisesta turvallisuudesta vastaa niiden omistaja, Pohjolan Hevosystävät ry. Vuokratessaan kiinteistöjä ja niiden tiloja ulkopuolisille yrittäjille tai toimijoille, vastaavat vuokraajat itse oman toimintansa työturvallisuusseikoista.

~

Rakennuksien turvallisuutta valvoo toiminnanjohtaja, joka myös vastaa kiinteistönhoitajan kanssa kiinteistöjen kunnossapidosta. Kiinteistönhoitaja tarkistaa päivittäin käytettävissä olevien rakennuksien ovien, kulkureittien ja poistumisteiden toimivuuden sekä valvoo piha-alueiden kunnossapitoa ja turvallisuutta.

Koneet ja laitteet

Oulun raviradalla käytettävistä radanhoitovälineistä vastaa radan kunnossapidosta vastaava ratamestari. Ratamestari toimii kilpailuja järjestävän yhdistyksen omistamalla radanhoitokalustolla (traktori, vesiauto, kuorma-auto, lanat ja aura). Kilpailuaikana radanhoitokalusto sijaitsee rata-alueen ulkoreunalla, erillisellä varikolla. Muina aikoina ratakalustoa säilytetään varikkoalueella.

~

Kiinteistöissä olevat laitteistot ja koneet ovat kiinteistön omistajan ja haltijan vastuulla. Laitteistoja kunnossapidetään ja huolletaan säännöllisesti.

Suojavälineet

Ravirata on hankkinut turvakypärät henkilöille, jotka toimivat seremonia-alueella. Lisäksi toimihenkilöille, kuten eläinlääkärille, eläinlääkärin avustajalle, valjakkotarkkailijalle, lähdönjärjestäjälle, varikkoalueen valvojalle ja lähetyshenkilökunnalle on annettu suojavaatetus, jossa näkyvällä tekstillä on merkitty henkilön toimenkuva.

Yleisöalueen turvallisuus

Yleisöalueen turvallisuudesta vastaa kilpailuaikana järjestyksenvalvonta. Ravirata ja Northern Lights ovat tehneet sopimuksen 10 järjestyksenvalvojan käytöstä normaalien ravien yhteydessä. Järjestyksenvalvojat sijoittuvat yleisöalueella autoportille (2), varikkoportille (2), kävelyportille (2), liikenteenohjaukseen (2) ja ravintola- ja yleisötiloihin (2). Järjestyksenvalvojien tehtävänä on ohjata kulkua sisääntuloporteilla ja autokatsomossa sekä turvata yleisöturvallisuutta katsomo- ja ravintola-alueilla. Lipunmyynti ei kuulu järjestyksenvalvojien toimintaan.

~

Raviradalla oleva sairasauto päivystää varikkoalueella. Yleisöalueelle sai-

raankuljetusyksikkö pääsee kulkemaan autoportin kautta ja rata-alueelle kulku tapahtuu rataportista.

Varikkoalueen turvallisuus

Varikkoalueen toimivuuden kannalta on hyvä, että alue on hyvin suunniteltu, huomioiden valjakoiden, ohjastajien ja toimihenkilöiden tarpeet. Joustava toiminta varikkoalueella mahdollistaa myös joustavan ja turvallisen kilpailun kulun.

~

Oulun varikkoalueella liikkuminen vaatii aina tarkkaavaisuutta. Varikkoalueelle saavutaan yhdestä suunnasta, varikon sisääntuloportista. Ihmisten liikkuminen tapahtuu pääosin valjastuskatoksissa, tallikahvilan tuntumassa ja radan reunuksella. Alueella on ajoneuvoliikennettä vain valjastuskatoksien/rakennuksien tuntumassa. Pysähtyminen verryttelyringin väliin on kielletty liikennemerkillä.

~

Varikkoalue on eristetty aidoilla yleisö- ja rata-alueesta. Varikkoalueen ja yleisöalueen väliset aidat ovat metalliset ja niissä on kulkuaukkoja henkilöliikenteelle. Varikkoporteissa on ohjetauluja, joissa kielletään lastenvaunujen ja koirien tuonti kilpailualueelle kilpailuaikana.

~

Rata-alueen sisällä sijaitsee kokoontumisrinki, joka on tarkoitettu vain seuraavaan lähtöön osallistuville valjakoille. Kokoontumisringissä kulkevien valjakoiden kulkusuunnassa on huomioitu turvallisuusnäkökohdat ja kulkusuunta on merkitty nuolella.

Rata-alueen turvallisuus

Rata-aluetta ympäröivät mainos- ja vinyyliaidat (korkeus 130 cm). Aidoissa olevat kaksi rataporttia ovat alumiiniset ja toimivat liukumekanismilla.

~

Kilpailuaikana ratakalustoa säilytetään rata-alueen ulkoreunalla olevalla levikkeellä. Ratakalusto liikkuu kilpailuaikana huomioiden radalla liikkuvien valjakoiden turvallisuuden, käyttäen tarvittaessa varoitusvaloa (traktorin ajovilkku). Oulun kaviouralla on turvakaista, jonne valjakko voi siirtyä, jos kilpailutilanteessa syntyy vaaratilanne.

Eläinsuojelu ja hevosonnettomuudet

Eläintensuojelu on ravikilpailutoiminnan peruskivi. Sen laiminlyönti kyseenalaistaa hevosurheilun mielekkyyden. Raviradat noudattavat Suomen Hippos ry:n laatimaa hevosen hyvinvointiohjelmaa.

Kaiken hevosurheilun ja harrastuksen lähtökohtana on hevosen hyvinvointi. Hevosen hyvinvointiin tähtäävät säännöt ja ohjeet ovat tärkeä osa hevosurheilua. Lisätietoa hevosen hyvinvointiohjelmasta on luettavissa osoitteessa: http://www.hippos.fi/raviurheilu/ravihevonen/ravihevosen_hyvinvointiohjelma

Eläinsuojelurikkomus

Raviradalla eläinsuojelurikkomus voi syntyä, jos eläimiin kohdistuu suoranaista väkivaltaa (potkuja, iskuja tai kilpailutilanteessa tapahtuvaa liiallista ajovitsan käyttöä). Kyseessä voi olla myös doping-rikkomus. Tällöin hevosen suorituskykyyn on yritetty vaikuttaa kielletyillä aineilla. Eläinten kohtelusta annetaan määräyksiä eläinsuojelu- ja rikoslaissa. Eläinsuojelurikoksesta voidaan tuomita sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

~

Vain terveellä hevosella saa kilpailla. Eläinlääkärin antamia hoito-ohjeita pitää noudattaa annetun lääkityksen ja hoitotoimenpiteiden jälkeen. Hevosille annettaville lääkeaineille ilmoitetaan ohjeelliset varoajat, joiden aikana hevonen ei saa kilpailla. Lääkeaineiden käytöstä on pidettävä lääkityskirjanpitoa.

Näytteenotto

Kaikissa Suomen Hippoksen järjestämissä totoraveissa otetaan lääkeainetestinäytteitä vuosittain julkaistavan näytteenotto-ohjelman mukaisesti. Jokaisissa totoraveissa otetaan ainakin yksi sellainen arvottu näyte, jossa arvonnan kohteena ovat kaikki raveihin osallistuvat hevoset, mukaan luettuna koe-, rutiini- ja opetuslähdöt. Lisäksi tuomaristo arpoo näytteenottoon valittavat ponit siten, että jokaisissa poniraveissa ja normaaliraveissa, joissa ajetaan vähintään neljä ponilähtöä, ainakin yksi poni testataan. Ohjelman mukaisten näytteiden lisäksi voi kilpailutuomaristo tai kilpailueläinlääkäri harkintansa mukaan määrätä näytteenottoon esimerkiksi hevosen/ponin, jonka kilpailusuoritus poikkeaa ennakoitavissa olevasta suorituksesta. Ravikilpailun aikana radalla tai varikkoalueella kuolleesta hevosesta/ponista otetaan aina lääkeainetestinäyte.

~

Lääkeainetesti ei ole ennakolta hevosen taustajoukkojen tiedossa, vaan arvotusta testistä ilmoitetaan kilpailusuorituksen jälkeen. Testattavaksi määrätty hevonen asetetaan välittömästi kilpailusuorituksen jälkeen valvontaan, jota suorittavat näytteenottoavustaja ja hevosen valmentaja tai hänen edustajansa. Hevonen riisutaan valjaista, pestään ja siirretään näytteenottotiloihin. Hevosen juottaminen voi tapahtua vain suojatusta, puhtaasta astiasta tai pesuletkusta. Kaikki muu ruokinta tai hevosen käsittely esim. hoitoaineilla on kiellettyä ennen näytteenottoa.

Kuva: Tanja Ukkonen

Onnettomuustilanteissa on tärkeää, että hevosella olevat valjaat voidaan poistaa nopeasti. Raivauskalustossa olevalla puukolla nopeutetaan asiaa.

Raviradan pitää järjestää erillinen rauhallinen tila näytteenottoa varten. Tilassa ei saa säilyttää lääkeaineita, eikä siellä saa nauttia elintarvikkeita tai tupakoida. Näytteenottokarsinassa oleva kuivike pitää olla puhdasta ja pölytöntä. Tilan puhdistuksesta sekä desifioinnista pidetään kirjaa. Tarkemmat tiedot dopingvalvonnasta, näytteenotosta, varoajoista ja lääkevalmisteista on annettu Suomen Hippos ry:n julkaisemassa lääkintäohjeessa.

Eläinlääkäri ja toimitilat

Eläinsuojelulaki määrää kilpailujen järjestäjän huolehtimaan, että ravikilpailussa on paikalla eläinlääkäri. Eläinlääkäri valvoo, että eläinsuojelulakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

~

Kilpailueläinlääkärin pitää olla kilpailupaikalla tavoitettavissa aina kilpailuaikana. Eläinlääkärillä on oltava hoitovälineet ja tarvittavat lääkeaineet loukkaantuneen hevosen hoitamiseen ja tarvittaessa lopettamiseen. Eläinlääkäri päivystää rata-alueen lähettyvillä, josta hänellä on näköyhteys radalla oleviin hevosiin. Kilpailuaikana kilpailueläinlääkärin tehtävänä on antaa hevoselle tarvittava ensiapu. Akuutti hoito tapahtuu pääsääntöisesti onnettomuuspaikalla, mutta pieniä toimenpiteitä varten raviradan pitää osoittaa rauhallinen, valoisa ensiaputila. Hevosten jatkohoidoista vastaavat omistajat ja vastuuvalmentajat.

Valjaat ja varusteet

Suomen Hippoksen varusteoppaassa määritellään kilpailuissa käytettävät turvalliset varusteet. Varusteiden ja valjastuksen on oltava asianmukaisia ja hyväkuntoisia. Varusteet on huollettava ja niiden kuntoa ja kulumista tarkkailta-

Onnettomuuden jälkeen kilpailueläinlääkäri tarkistaa hevosen kunnon ja antaa tarvittavan ensihoidon. Loukkaantunut tai kaatunut hevonen poistetaan aina lähdöstä. Toimihenkilöiden tehtäväksi jää yleensä esinevahinkojen kartoittaminen.

va säännöllisesti valjasrikoista johtuvien vaaratilanteiden välttämiseksi. Varusteiden on oltava hevoselle sopivan kokoisia ja oikein asennettuja. Itse muunneltujen varusteiden käyttö on kielletty. Varusteiden kunnosta vastaa valmentaja ja osaltaan myös ohjastaja. Varusteet on kiinnitettävä niin, että ne voidaan onnettomuustilanteessa nopeasti avata.

~

Kilpailueläinlääkäri voi konsultoida Suomen Hippoksen varustetyöryhmän jäseniä varusteiden käytöstä. Tällöin päätös kyseisen varusteen käytöstä voidaan tehdä paikan päällä mahdollisimman nopeasti.

Kuljetuskalusto

Kuljetusvälineen tulee olla eläimen kuljetukseen soveltuva ja määräyksien mukainen. Kuljetusvälineessä pitää olla merkintä eläinkuljetuksesta. Kuljetusvälineen rakenteiden on kestettävä kuljetus- ja lastausolosuhteet. Kuljetustilan pitää olla eläimelle riittävän iso. Kuljetustilassa ei saa olla irtonaisia esineitä. Lattiapintojen ja kulkusiltojen on oltava turvallisia, jotta niissä ei liukkauden takia tapahdu onnettomuuksia.

Eläintilojen rakenteet

Hevosten valjastukseen ja muuhun käsittelyyn tarkoitettujen tilojen pitää olla rakennettu ja kunnossapidetty niin, ettei niissä synny onnettomuuden vaaraa. Kulkuovien pitää olla helppokäyttöisiä ja kulkemisen niissä turvallista. Tiloissa ei saa olla teräviä kulmia tai muuta ylimääräistä esineistöä. Hevonen kytketään kiinni aina ehjillä kiinnityslaitteilla varustetuilla köysillä tai kettingeillä, jotka on asennettu tukevasti rakenteisiin. Katolla olevan lumen ja jään putoaminen pitää estää lumiesteillä.

Poikkeukselliset olosuhteet

Olosuhteet voivat olla syy ravien perumiselle tai keskeyttämiselle. Henkilö- ja

eläinturvallisuuden kannalta vaaratilanteita voivat synnyttää mm. radan huono kunto, pakkanen, voimakas lumi/vesisade, myrsky tai ukkosilma. Kova kuumuus on myös lisärasite kilpaileville hevosille. Hellerajan ylittyessä pitää kilpailujen järjestäjän antaa hevosten valmentajille/hoitajille ohjeita, joissa opastetaan hevosen nestetasapainon ylläpitämisestä ja riittävästä jäähdyttelystä.

Radan kunto

Ihanteellinen raviradan pinta kilpailua varten olisi kimmoisa, pitävä ja sopivan kova. Tällaisella pinnalla hevoset voivat juosta rennosti, kavioista tuleva ääni on pehmeä ja hevoset laukkaavat harvemmin. Harjoituskäytössä rata saa olla pehmeämpi, koska vauhtikin on hiljaisempi eikä hevonen väsy niin paljon kuin kilpailussa. Hevonen vammautuu kaikkein herkimmin väsyneenä ja silloin radan olosuhteiden merkitys korostuu.

~

Kova rata aiheuttaa voimakkaamman täräyksen jalan alaosan niveliin ja kavioon. Seurauksena voi olla kaviohalkeama tai nivelten kipeytyminen. Hevoset laukkailevat myös herkemmin kovalla radalla.

~

Liian pehmeä rata rasittaa hevosen jänteitä, mutta myös nivelet rasittuvat, kun kavio ei saa täyttä tukea radan pinnasta. Jos rata on koko matkalta samanlaisen pehmeä, hevonen osaa varoa sitä eikä vammautumisen riski välttämättä ole kovin suuri. Vaaralliseksi tilanne muuttuu, jos radassa on vain jokin pehmeä kohta, jota hevonen ei osaa varoa ja osuessaan sellaiseen jalan jänteet joutuvat kovaan venytykseen.

~

Liukas rata voi syntyä kesäkeleillä runsaan sateen aiheuttaman liejun vuoksi. Talvella voi lumipolanne olla niin paksu, etteivät hokit ylety pohjaan saakka. Seurauksena voi olla pahoja lihas- ja jännerevähdyksiä.

~

Ratojen kaarteiden kallistukset on tehty aikanaan säteen pituuden mukaan mutta hoitamattomina ne tasaantuvat nopeasti. Tästä aiheutuu hevosille rasitusta etenkin vuohisniveliin.

Hevonen onnettomuudessa

Kaikista kilpailuaikana tapahtuvista onnettomuuksista ja rikkomuksista, joihin hevonen on ollut osallisena, pitää ilmoittaa rataeläinlääkärille. Eläinlääkäri kilpailujen korkeimpana eläinsuojeluvalvojana päättää eläimen hoitotarpeesta ja kilpailuoikeudesta.

~

Onnettomuuksia varten raviradalta pitää löytyä apuvälineet loukkaantuneen hevosen irroittamiseen, suojaamiseen ja kuljettamiseen (ahkio, rautasaha, kirves, puukko, isot pihdit, riimu, riimunnaru ja näkösuojapeite). Raviradan pitää varautua erilaisiin siirtotilanteisiin. Radalla loukkaantunut hevonen kuljetetaan hevoskuljetuskalustolla tai ahkiolla pois radalta. Voimakkaasti ontuvaa hevosta ei taluteta, eikä tajuissaan olevaa kuljeteta ahkiolla.

~

Radalla kuollut hevonen pitää kuljettaa nopeasti pois radalta. Ruho siirretään varikkoalueelle näkösuojaan, lukittavaan tai vartioituun tilaan. Ulos jätettävä ruho pitää suojata pressulla. Kilpailuaikana kuollut hevonen pyritään aina toimittamaan patologiseen tutkimukseen kuolemansyyn selvittämiseksi. Ravirata järjestää ruhon kuljetuksen tutkittavaksi ja Suomen Hippos ry vastaa aiheutuneista kustannuksista. Jos omistaja ei halua hevostaan tutkittavaksi tai tutkimuksien järjestäminen on muutoin mahdotonta, kuolleen hevosen omistaja vastaa ruhon kuljetuksesta ja hävitykseen liittyvistä kustannuksista.

VAHINKOTAPATURMAT (Jos raveissa rytisee...)

Vahinkotapahtumasta on aina ilmoitettava kilpailuaikana kilpailun tai harjoitusten järjestäjälle. Vahingon kärsineet ovat velvollisia tarkistuttamaan syntyneet vahingot varikkoalueen valvojalla ja/tai rataeläinlääkärillä/radan klinikalla kilpailualueella ravikilpailujen aikana tai valvotun ja järjestetyn harjoituksen aikana.

Vahinkoilmoituksen teko

Vahinkoilmoituksen tekee varikkoalueen valvoja kilpailupaikalla. Vahinkoilmoituksen allekirjoittaa paikalla oleva Hippoksen hyväksymä valvoja. Vahinkotapahtumat kirjataan valvojaraporttiin.

~

Varikkoalueen valvoja tarkistaa esinevahingot ja rataeläinlääkäri tai raviradan klinikka tarkistaa hevosvahingot. Mahdollisista henkilövahingoista on tehtävä myös ilmoitus.

~

Ajoneuvojen vahingoittuessa selvitetään sattuneet vahingot, kirjataan rekisterinumerot ja pyydetään vahingon kärsinyt tarkistuttamaan ajoneuvonsa vakuutusyhtiön hyväksymällä korjaamolla.

~

Vahinkoilmoituksen tulee olla täytettynä tarvittavilta osin. Kun vahingon aiheuttaja myöntää syyllisyytensä, riittää hänen allekirjoituksensa. Kun vahingon aiheuttaja jättää asian LähiTapiolan ratkaistavaksi tai kieltää syyllisyytensä, on myös hänen näkemyksensä kirjattava vahinkoilmoitukseen.

~

Jos vahingonaiheuttajana on toimimaton hevonen, kuullaan sekä ohjastajaa että valmentajaa, mistä tehdään merkinnät vahinkoilmoitukseen. Silloin pitää myös vahinkoilmoituksessa ja valvojaraportissa selvitä, voidaanko vahingon aiheuttajaksi katsoa ohjastaja, vai onko hevonen vaikeasti hallittava, jolloin tuomaristo voi katsoa hevosen valmentajan velvolliseksi maksamaan omavastuun. Jos hevonen määrätään koelähtöön toimimattomana, valmentaja on velvollinen korvaamaan omavastuun.

~

Radalla tapahtuneet vahingot LähiTapiola käsittelee ensisijaisesti tuomariston näkemyksen mukaan. Mikäli syyllisyys on yksiselitteinen, käsitellään kaikkien vahinkoa kärsineiden vaatimukset ns. esinevahinkoina, jolloin jokaiselta korvauksen hakijalta vähennetään ehtojen mukainen omavastuuosuus.

~

Vahinkotapahtuma on aina saatettava vahingon aiheuttajan tietoon riippumatta siitä, onko tuomaristo katsonut hänen olevan yksiselitteisesti vahinkotapahtuman aiheuttaja, ja vaikka häntä olisi rangaistu siitä sakoilla tai ajo-/kilpailukiellolla.

~

Vahinkoilmoituksesta otetaan kopiot raviradalle, Suomen Hippokselle, vahingon kärsineelle ja vahingon aiheuttaneelle. Ravirata voidaan velvoittaa korvaamaan omavastuuosuuden, jos se on laiminlyönyt velvollisuuksiaan vahinkoilmoituksen täyttämisessä tai asian tiedoksi saattamisessa asianomaisille. Vahinkoilmoituksen alkuperäisen kappaleen ja tulospöytäkirjan rangaistuksineen raviradan toimihenkilö lähettää vakuutusyhtiö LähiTapiolaan.

Eläinturvallisuus Oulussa

Eläinlääkäri ja toimitilat

Oulun kilpailueläinlääkäri hoitaa kilpailuaikana kilpailualueella loukkaantuneita hevosia mahdollisuuksiensa mukaisesti. Eläinlääkärillä on käytössään tarvittaessa radan läheisyydessä oleva Äimäraution eläinklinikka (noin 200 metriä). Kilpailueläinlääkäri vastaa lääkkeiden säilytyksestä.

Näytteenottotilat

Oulun raviradalla on varikkorakennuksien yhteydessä näytteenottotilat. Tiloissa on kaksi karsinaa ja näytteenottovälineistö. Tilan kulkuovet pidetään aina lukossa, kun toimintaa tiloissa ei ole.

Hevonen onnettomuudessa

Onnettomuustilanteissa kilpailueläinlääkäri johtaa onnettomuustapahtumaa, siltä osin, kun siinä on osallisena hevosia. Toimihenkilöt toimivat onnettomuustilanteen mukaisesti annettuja toimintaohjeita noudattaen. Onnettomuudessa mahdollisesti tarvittavaa raivauskalustoa säilytetään lähetyshenkilöstön taukotilassa ja kilpailueläinlääkärin päivystystilassa. Tiloista löytyvät ahkio, saha, puukko, kirves, riimu, riimunnaru ja suojapeite. Radanhoitajat ja lähetyshenkilöstö toimittavat välineistön onnettomuuspaikalle.

~

Onnettomuuksissa, jotka aiheuttavat hevosen menehtymisen, toiminta tapahtuu mahdollisimman vähän huomiota herättävästi. Onnettomuuspaikka suojataan ja kuolleesta hevosesta otetaan verinäyte. Ruho siirretään lukittavaan kuomulliseen peräkärryyn. Ruhon toimittamisesta tutkimuksiin (Eviralle) sovitaan raviradan kanssa.

Valjastus- ja pesutilat

Oulun raviradan tilat, joissa käsitellään hevosia, pidetään eläinturvallisuuden kannalta hyvässä kunnossa. Raviradalla hevosia valjastetaan valjastuskatoksissa ja vierastalleissa. Tiloissa on puiset seinät, betonilattia, valaistus ja hevosten kiinnittämiseen tarkoitetut karbiidihaalla varustetut kiinnitysköydet. Pohjolan Hevosystävät ry (kiinteistönhoitaja) vastaa varikkoalueen kiinteistöjen kunnossapidosta ja siisteydestä.

Ravikilpailussa kilpailueläinlääkärillä on tärkeä rooli näytteenottojen suorittamisessa.

Ympäristönsuojelu

Raviradan toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia ympäristölle ovat mm.

- **Hevosten tuottama lanta, sen varastointi ja hävittäminen.**
  Lantaa kertyy tarhoihin, joista se imeytyy ja huuhtoutuu sade- ja sulamisvesien myötä maaperään ja vesistöön. Yli 60-paikkainen hevostalli tarvitsee ympäristöluvan eläinsuojalle.
- **Raviradan toiminnassaan käyttämä energia.**
  Ympäristön kannalta kaukolämpö on öljylämmitystä parempi lämmitysvaihtoehto ja tulevaisuudessa alaa valtaa kierrätys- ja biopolttoaineilla tuotettu lämpö. Raviradoilla kuluu paljon energiaa veden lämmittämiseen hevosten pesua varten. Sähköä kuluu tekniikan ylläpitämiseen ja valaistukseen.
- **Liikenteen aiheuttamat päästöt ilmaan ja melu.**
- **Erilaisten jätteiden syntyminen.**
  Jätteitä voidaan kuitenkin hyödyntää uudelleen tehokkaalla lajittelulla ja kierrätyksellä.

Ympäristönsuojelun tavoitteena on hyvä ympäristön tila ja ekologisesti kestävä kehitys. Ympäristönsuojelussa painotetaan haittojen ennalta ehkäisyä.

Ympäristölupa

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttaville toiminnoille tarvitaan ympäristönsuojelulain mukainen lupa. Ympäristöluvassa annetaan määräyksiä mm. toiminnan laajuudesta, päästöistä ja niiden vähentämisestä. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

~

Raviradan pitää määrittää, tarvitseeko sen toiminta ympäristöluvan. Jos luvan tarpeellisuudesta on epäselvyyttä, on suositeltavaa ottaa yhteys kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen.

Meluhaitat

Meluntorjunnan päämääränä on terveellinen, viihtyisä ja vähämeluinen elinympäristö. Vastuu meluntorjunnasta on melun aiheuttajilla. Raviradan normaalina kilpailupäivänä melua aiheuttavat kuulutukset ja selostukset, jotka voivat häiritä naapurustoa. Suuntaamalla kaiuttimet oikein vähennetään meluhaittaa.

~

Raviradalla järjestettävistä muista mahdollisesti melua aiheuttavista tapahtumista tapahtumajärjestäjä on velvollinen tekemään meluilmoituksen ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Jätehuolto

Jätteet lajitellaan, kierrätetään ja hävitetään vähintään kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. Yleisimmät kerättävät ja hyödynnettävät jätteet ovat paperi, pahvi, biojäte, energiajäte, metalli ja lasi, jotka kaikki hyödynnetään uudelleen joko materiaaleina tai energiana. Lajittelematon sekajäte toimitetaan kaatopaikalle ja sen määrää tulisi jatkuvasti vähentää. Jätteet kannattaa siis lajitella

huolellisesti ja kerätä erikseen, koska se tulee edullisemmaksi kuin toimittaa ne jätteenkäsittelykeskukseen (kaatopaikalle).

~

Valmennustoiminnassa syntyviä jätteitä ovat lanta, pilaantuneet heinät, paalimuovit, säkit, narut, vanhentuneet lääkkeet, lääkeruiskut yms. Lanta ja heinät voidaan hyödyntää maanparannusaineena ja kaikki polttokelpoinen voidaan lajitella energiajätteeksi. Vanhentuneet lääkkeet ovat ongelmajätettä ja ne on kerättävä erikseen. Pistävät esineet pitää kerätä kannelliseen astiaan ennen hävittämistä.

Lannan varastointi

Hevostallien ympäristönsuojeluohjeen (ympäristöministeriön moniste) mukaan on keskeistä, että lantavarastosta ei saa aiheutua valumia ympäristöön eikä päästöjä ilmaan. Lannan varastointi ei saa aiheuttaa myöskään terveydellistä haittaa. Lannan varastointiratkaisuilla on erityinen vaikutus ympäristön viihtyvyyteen ja siisteyteen. Ympäristöpäästöjen estämiseksi lantavaraston on oltava tiivispohjainen sekä mahdollisuuksien mukaan katettu. Vanhoissa lantaloissa kiinteän katteen sijasta voidaan käyttää myös muovipeitettä, jolla estetään lumen ja sadeveden pääsy lantalaan. Uudet ja valmistuvat lantalat pitää rakentaa kiinteillä kattorakenteilla.

Ongelmajätteet

Ongelmajätteitä ovat muun muassa öljyt, liuottimet, hapot ja muut vaaralliset kemikaalit, loisteputket, akut ja paristot sekä lääkkeet. Ongelmajätteet pitää aina kerätä erikseen niille varattuun paikkaan. Vanhat nesteet tulee varastoida alkuperäisissä pakkauksissaan ja suojata varastopaikka valuma-altaalla. Ongelmajätteiden noudosta sovitaan jätehuoltoyhtiön kanssa, jolloin noudetuista eristä saadaan tosite ongelmajätekirjanpitoon.

Tuhoeläimet

Hiiret ja rotat jyrsivät rakenteita ja levittävät mikrobeja. Tuholaistorjunnan perusta on hyvä hygienia. Tuhoeläimet tarvitsevat ravintoa, suojaa ja piilopaikkoja lisääntymiselle. Elinolosuhteet tulisi muuttaa sellaisiksi, että ne eivät sovi tuhoeläimille tai houkuttele niitä.

Kemikaaliriskit/öljyntorjunta

Tehokkaan kemikaaliriskien hallinnan osatekijöitä ovat tiedon hankkiminen kemikaalien vaikutuksista sekä kemikaaleista aiheutuvien riskien arviointi ja vähentäminen.

~

Raviradalla käytetään ja käsitellään öljytuotteita lähinnä lämmitysaineina lämmityslaitteistoissa ja poltto- ja voiteluaineina työkoneissa sekä ajoneuvoissa. Öljyvahinko voi tapahtua, jos öljy- ja polttoainesäiliöihin tai putkistoihin tulee vuoto. Maaperään levinnyt öljy aiheuttaa ympäristöhaitan ja pahimmillaan ympäristövahingon, jos vuoto tapahtuu tärkeällä pohjavesialueella tai pääsee vesistöihin. Tärkeillä pohjavesialueilla, ulkotiloissa olevat öljysäiliöt, pitää olla katettuja ja varustettuna 100 % valuma-altaalla. Sisätiloissa öljysäiliöiden pitää olla varustettu aina vähintään 20 % valuma-altailla.

~

Ympäristöön pääsevät öljyvuodot pitää nopeasti tyrehdyttää ja leviäminen rajoittaa. Tätä toimintaa varten pitää olla varattuna imeytysainetta ja keräysastioita. Ympäristövahingoista on aina ilmoitettava pelastustoimelle, joka vastaa kunnassa öljyntorjunnasta, ja ympäristöviranomaiselle. Öljyvahingon aiheuttaja on korvausvelvollinen. Ilmoituksen laiminlyönti on vakavimmillaan ympäristörikos.

Oulun raviradan ympäristönsuojelu

Ympäristökuvaus

Oulun Äimäraution ravirata sijaitsee kaupungin läheisyydessä (noin 3 km keskustasta), taajama-alueella. Alue on vilkkaasti liikennöityä seutua ja lähimpään asumukseen (Lintulan asuinalue) on matkaa vain noin 100 metriä. Alueella on myös paljon hevostalouteen liittyvää toimintaa. Lähistöllä on meri (noin 70 metriä kilpailualueesta), mutta ei luonnonsuojelualueita.

~

Raviradan ympäristönsuojelua ohjaavat Oulun kaupungin ympäristönsuojeluohjeet ja määräykset sekä raviradan ympäristöluvan edellyttämät määräykset.

Kemikaalien käyttö

Öljytuotteita liikkuu kilpailualueella mm. radanhoitokalustossa ja muissa ajoneuvoissa. Lisäksi rakennuksien lämmitys suoritetaan lämmitysöljyllä. Kaksi 1000 litran maanpäällistä säiliötä sijaitsee katsomorakennuksessa, lämmönjakohuoneen läheisyydessä.

~

Moottoriajoneuvojen polttoainetankkien tai öljysäiliöiden rikkoutuminen voi aiheuttaa alueella öljyvahingon ja jopa pienimuotoisen maapohjan saastumisen. Ravirata on varautunut pienien öljyvahinkojen hoitamiseen. Valunut öljy imeytetään turpeeseen/puruun. Saastunut maa-aines kerätään ja kuljetuksesta sovitaan paikallisen jätteenkuljetusyrittäjän kanssa. Imeyttämiseen ja keräämiseen tarvittavasta kalustosta ja jatkokuljetuksesta vastaa turvallisuuspäällikkö ja sen toteuttaa ratamestari tai kiinteistönhoitaja. Saastuneet maa-ainekset (ongelmajätteet) käsitellään alueen jätehuoltokeskuksessa.

~

Palavien nesteiden ja kaasujen lisäksi alueella käytetään radan kunnostustyössä, pölyn sitomiseen, suolaa. Pölyn sitomisessa aine vaikuttaa pitkään ja stabiloi radan pinnan luomalla kovan ja kestävämmän pinnan. Tämä estää epäterveellistä pölyämistä ympäristössä ja parantaa huonoa näkyvyyttä. Aineen vuosikulutus Oulun raviradalla on noin 10 000 - 15 000 litraa (30 % liuos).

Jätehuolto

Oulun raviradalla lajitellaan jätteitä. Keräysastiat löytyvät bio-, energia-, pahvi-, paperi-, seka- ja ongelmajätteelle.

~

Kiinteistöjen siivouksen ja sekajätteen keräyksen hoitaa Mestaripesu Oy. Se kerää pienemmät roskikset ja siirtää jätteet isompiin jäteastioihin. Kempeleen Jätekuljetus Oy hoitaa jätteet pois.

Lannan käsittely

Varikkoalueella tuottavat lantaa siellä kilpailuaikana ja harjoitusaikana olevat hevoset. Lantaa syntyy valjastuskatoksiin. Tilojen käyttäjät ovat velvollisia siivoamaan lannan astioihin. Tätä varten ravirata on järjestänyt alueelle viisi jätelavaa ja keräyskaluston (kottikärryt ja lapion). Jos lantaa on jäänyt kuitenkin valjastustiloihin, hoitaa kiinteistönhoitaja lannan siivouksen. Oulun raviradan lannan jatkokuljetuksen hoitaa kiinteistönhoitaja lähialueen kompostointilaitokseen (Kempeleeseen).

Kuva: Pohjanmaan pelastuslaitos

Tulipalon syttymisriski

Tulipalo on raviratojen vaarallisimpia riskejä. Tulipalolla voi olla toimintaan häiritsevä, keskeyttävä ja jopa lamauttava vaikutus. Tulipalo uhkaa usein myös ihmisten turvallisuutta.

Suomessa syttyy vuosittain noin 14 000 tulipaloa. Näistä noin 4 000 on rakennuspaloja. Suurin tulipalojen aiheuttaja on ihminen. 50 % tulipaloista on meidän itsemme aiheuttamia. Näistä noin 30 % on tahallaan sytytettyjä ja noin 40 % aiheutuu huolimattomuudesta.

~

Toinen suuri tulipalojen aiheuttaja on sähkö. Sähkölaitteet ja niiden väärä käyttö aiheuttavat Suomessa vuosittain reilusti yli tuhat tulipaloa. Sähköpalojen osuus kaikista rakennuspaloista on noin kolmannes. Muita syttymissyitä voivat olla muun muassa luonnonolosuhteet (salama) ja itsesyttyminen (lanta). Rakennuspalojen lisäksi ravikeskuksissa voi syttyä tulipaloja esimerkiksi liikennevälineissä, rakennusten ulkopuolisissa roskasäiliöissä/jätekatoksissa ja aluetta ympäröivässä maastossa.

~

Tulipalo on aina vaarallinen. Kilpailuaikana se voi vaarantaa jopa tuhansien ihmisten turvallisuuden. Vaarallisinta tulipalossa on myrkyllinen savu, joka täyttää huonetilan muutamassa minuutissa. Suomessa kuolee tulipaloissa vuosittain lähes sata ihmistä. Tulipalo aiheuttaa usein myös omaisuusvahinkoja. Suurimmillaan vahingot voivat kasvaa jopa miljooniin euroihin.

Varomaton tulenkäsittely

Tulenkäsittelyllä tarkoitetaan avotulentekoa, joka voi olla mm. varomatonta kynttilöiden polttoa, tupakointia, tulityötä tai muuta vastaavaa lämpöä ja kipinää tuottavaa toimintaa. Tulenkäsittely sisätiloissa vaatii aina erityistä varovaisuutta. Muun muassa tupakointi ja tupakan sytyttämiseen käytettävät tulitikut tai muut sytyttimet aiheuttavat vuosittain noin 300 tulipaloa.

~

Raviradoilla tulenkäsittely sisätiloissa on sallittua vain turvallisuuspäällikön tai tulityöluvan myöntäjän erityisluvalla. Luvan myöntäjän pitää tarkastaa tila ja arvioida paloturvallisuusriskit. Ruuanvalmistukseen tarkoitetuissa tiloissa, kuten grilleissä, pitää varautua tulipalon varalle jauhesammuttimella ja sammutuspeitteellä. Rakennusten ulkopuolella tapahtuvassa tulenkäsittelyssä pitää huomioida myös nurmikko- ja metsäpalovaroitustilat. Risujen/roskien poltosta antavat lisäohjeita kunnan ympäristö- ja pelastusviranomaiset.

Tulityöt turvallisesti

Rakennuksissa tehtävät tulityöt vaativat aina vakuutusyhtiöiden suojeluohjeen noudattamista. Tulityöohjeet pitää huomioida kaikissa raviradalla tehtävissä tulitöissä, kuten kiinteistön huoltotöissä, ratakaluston korjauksissa ja hevosten kengityksissä. Tallirakennuksissa oleva puru ja pöly syttyvät helposti, jos työssä syntyy kipinöitä. Kipinöivät työt tulee tehdä aina ulkotiloissa tai vakituisessa tulityöpaikassa, joka on varusteltu suojeluohjeen mukaisesti.

Ilkivallan vaarat kasvavat

Suomessa tehdään keskimäärin viisi tuhopolttoa päivässä ja yritetään tai poltetaan yksi rakennus päivässä. Koska raviradat ovat laajoja kokonaisuuksia, joissa liikkuu paljon ihmisiä, eikä riittävä kulunvalvonta ole aina mahdollista, on ilkivallan aiheuttama tuhopoltto yksi palon syttymisriski. Tuhopolttajat ovat useimmin miespuolisia ja 15–30-vuotiaita. Vakavat tuhopoltot ovat luonteeltaan tyypillisesti yksin tehtäviä rikoksia. Varauksen tässä suhteessa aiheuttavat nuorisoryhmien aiheuttamat tulipalot.

~

Ilkivallan aiheuttaman paloriskin takia kiinteistön ovien ja ikkunoiden lukitsemiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tilojen, joissa henkilökunta oleskelee harvoin, on oltava lukittuina. Erityisesti tämä koskee teknisiä tiloja, kuten sähköpääkeskuksia, joissa henkilö- ja palo-

Tulityö, suojeluohje

Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee tulitöitä tehtäessä noudattaa vakuutusyhtiöiden suojeluohjetta. Ohjeiden laiminlyönnin seurauksena voidaan korvausta vähentää tai se voidaan kokonaan evätä.

~

Tulitöitä ovat työt, joissa esiintyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaran. Tulitöitä ovat muun muassa kaasu- ja

turvallisuusriski on suuri. Ylimääräinen palava materiaali poistetaan rakennuksien porraskäytäviltä ja piha-alue pidetään siistinä, jotta ylimääräistä palokuormaa ei olisi rakennusten lähettyvillä. Rakennuksissa ja niiden läheisyydessä oleva palava materiaali on turhana houkutuksena ilkivallalle. Ympäristön valvontaa voidaan tehostaa piha-alueiden riittävällä valaistuksella, sisätiloissa olevilla liikkeentunnistimilla, valvontakameroilla ja vartiointipalveluilla.

Sähköpalot

Sähköpalo on sähkölaitteen aiheuttama tulipalo. Tulipalon sytyttänyt sähkölaite voi olla vioittunut tai sitä on käytetty väärin. Sähkölaitteiden suojaetäisyyksien laiminlyönti aiheuttaa myös syttymisvaaran. Sähkölaite voi aiheuttaa tulipalon lisäksi silloin, kun sitä ylikuormitetaan, sen ilmankiertoa rajataan tai muuten poiketaan laitteen normaalista käyttötarkoituksesta. Ukkosen aiheuttamien vahinkojen varalta sähkölaitteet pitää pystyä poistamaan sähköverkosta.

Sähkölaitteiden käyttöturvallisuus

Laitteiden turvallinen käyttö edellyttää, että käyttäjä noudattaa käyttöohjeita, seuraa laitteen kuntoa sekä toimittaa epänormaalisti käyttäytyvän laitteen huoltoon ennen kuin se vioittuu kohtalokkaasti. Säännöllinen keskusten, kondensaattoreiden, kytkinlaitteiden ja muiden keskeisten laitteiston osien kunnonvalvonta auttaa havaitsemaan ajoissa mahdolliset palon aiheuttajat. Lämpökuvauksella löydetään löysät liitokset ja palon aiheuttaja voidaan ennaltaehkäistä.

~

Urakoitsijoiden tekemät käyttöönottotarkastukset pitää tehdä sähkölaitteistoille aina ennen kuin ne otetaan käyttöön. Sähköasennukset ja sähköturvallisuussäännösten mukaiset sähköasennusten määräaikaistarkastukset on myös tehtävä säädösten mukaisesti (TUKES-tarkastus 5–15 vuoden välein). Tarkastuksien avulla varmistutaan laitteiden kunnosta ja turvallisuudesta. Näin pystytään ehkäisemään myös sähköpalojen syttymisriskejä.

~

Raviradoilla käytettävät kuumenevat sähkölaitteet, kuten lamput ja lämmittimet, ovat väärin käytettyinä vaarallisia. Huteralla alustalla oleva valonheitin tai lämmitin sytyttää kaatuessaan nopeasti kaiken palavan ympäriltään. Kuumenevien laitteiden päälle ei saa asettaa palavaa materiaalia. Valaisimille on annettu rajoituksia lamppujen maksimitehoista ja

kaarihitsaus, laikkaleikkaus ja metallin hionta, joista syntyy kipinöitä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

~

Raviradoille on laadittava tulitöiden valvontasuunnitelma, joka on pysyvä ohje tulitöiden turvallisesta tekemisestä. Lisäksi radan tulee nimetä tulitöistä vastaava henkilö. Hänen on asemansa puolesta oltava tehtäväänsä sopiva, hänen pitää tuntea yritys ja olla perehtynyt paloturvallisuuteen.

~

Tulityökortti pitää olla tulityön tekijällä sekä palovartijalla, kun tehdään tulitöitä tilapäisellä tulityöpaikalla. Tulityökortilla työntekijä osoittaa, että hän on saanut koulutuksen tulitöihin, tuntee työssä syntyvät riskit ja osaa eliminoida ne.

niiden kosteuden kestosta. Näitä määräyksiä ei saa laiminlyödä.

~

Raviradoilla on ravintoloita, joiden sähköisiä kalustoja pitää säännöllisesti huoltaa ja tarvittaessa uudistaa. Esimerkiksi kylmälaitteet pitää sulatuksen yhteydessä imuroida ja niiden riittävästä ilmanvaihdosta on jatkuvasti huolehdittava.

~

Henkilökuntaa pitää opastaa kaikkien sähköisten laitteiden käytöstä. Sähkölaitteiden käyttöohjeissa kerrotaan laitteiden turvallisesta käytöstä. Tutustu siis aina käyttöohjeisiin ennakolta ja noudata niissä annettuja määräyksiä ja ohjeita.

Kiinteistöjen nuohous

Kiinteistöjen ilmastoinnin puhdistuksen ja hormien nuohouksen tarkoituksena on ehkäistä tulipaloja ja parantaa sisäilman laatua. Kerran vuodessa tulee puhdistaa mm. ammattimaisten ruuanvalmistuspaikkojen ilmanvaihtokanavat ja -laitteistot sekä öljykattiloiden hormit.

Palavat kemikaalit

Raviradalla käytettäviä kaasuja voivat olla mm. nestekaasu (butaani ja propaani), jota käytetään esimerkiksi lämmityskaasuna ja grilleissä, sekä kaasuhitsauslaitteissa käytettävä asetyleeni. Happi ei ole palava kaasu, mutta se kiihdyttää voimakkaasti paloa. Palavat nesteet ja kaasut eivät oikein käytettyinä ja varastoituina aiheuta tulipalon vaaraa. Kuitenkin rakennuksen sisällä ja lähistöllä olevat herkästi syttyvät aineet, kuten palavat kemikaalit nopeuttavat palon kehitystä.

~

Raviradoilla käytettäviä ja varastoitavia palavia aineita ovat yleisesti palavat nesteet, kuten polttoaineet (bensiini ja diesel), lämmitysaineet (lämmitysöljy) ja

Jos säilytettävä tai varastoitava nestekaasumäärä pulloissa on yli 25 kiloa, sijoituspaikka on merkittävä vähintään yhdellä selvästi näkyvällä taululla. Taulun pohjan tulee olla valkoinen ja taulussa tulee olla vähintään 5 cm korkein mustin painokirjaimin sanat ”NESTEKAASUA ¬ FLYTGAS”

siivouksessa käytettävät puhdistusaineet sekä eläinlääkinnässä käytettävät desifiointinesteet (esim. Klorhexol). Alueella voidaan käyttää myös satunnaisesti rakennus- ja huoltotöissä maaleja, liimoja ja liuottimia.

~

Palavien nesteiden lisäksi vaarallisia ovat myös palavien kaasujen aiheuttamat palot. Kaasuvuodot voivat syntyä viallisista laitteista, vuotavista letkusta tai laitteiden ja pullojen mekaanisesta rikkoontumisesta. Vuotavan kaasupullon kaasu voi levittyä laajoille alueille. Syttymislähteen saatuaan se palaa voimakkaasti. Palavaa kaasuliekkiä ei saa sammuttaa, jollei ole varma, että kaasuvuoto voidaan pysäyttää.

~

Palavia nesteitä ja kaasuja käyttävän tulee tietää niiden räjähdys- ja palovaara. Kaikista vaarallisista kemikaaleista pitää olla saatavilla käyttöturvallisuustiedote. Yli 200 kilon nestekaasumäärästä pitää

tehdä käyttöilmoitus alueen pelastusviranomaiselle. Kemikaali-ilmoituksessa ilmoitetaan kemikaalien määrät ja Räjähtyssuoja-asiakirjassa niihin varautuminen. Kaasua ei saa varastoida yleisö- tai eläintiloihin.

Kemikaalien käyttö

Töitä, joissa käytetään räjähdys- ja palovaarallisia aineita, pitää välttää ravikilpailuaikana. Lisäksi vaarallisten aineiden kulkuneuvojen (VAK) liikennettä ravikeskuksen alueella kilpailuaikana ei sallita. Kiinteistön pakolliset kemikaalitäydennykset tehdään kilpailuajan ulkopuolella. Pyrotekniikan käyttö julkisissa tilaisuuksissa vaatii poliisiviranomaisen luvan.

~

Raviradan toiminnanharjoittajan on riittävän tehokkaalla tavalla huolehdittava kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista niin, ettei toiminnasta aiheudu henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja.

Paloturvallinen ympäristö

Oleelliset paloturvallisuuteen vaikuttavat tekijät tulisi huomioida jo rakennuksen suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Rakennukseen asennetut automaattiset paloilmoitin-, sammutus-, turvavalo- ja savunpoistojärjestelmät parantavat huomattavasti kiinteistön paloturvallisuutta.

Palon kehittyminen

Raviratojen kiinteistöissä palon syttyminen ja kehittyminen voivat olla nopeaa. Palon leviämiseen vaikuttavat kiinteistön rakentamisessa ja irtaimistossa käytetyt materiaalit ja niiden syttymisherkkyydet sekä palamisnopeudet (kokoontumistiloissa ei saa käyttää herkästi syttyviä pintamateriaaleja). Lisäksi palon kehittymiseen vaikuttavat palo-osastointi ja sen kestävyys. Palo-ovet pidetään aina kiinni, eikä palo-osastointia rikota esimerkiksi tiivistämättömillä läpivienneillä.

Kiinteistöstä poistuminen

Onnettomuustilanteessa vaaran uhatessa pitää rakennuksessa olevilla henkilöillä olla turvallinen poistumismahdollisuus. Poistumisreittien on oltava koko henki-

Turvavalaistusjärjestelmille on laadittava kunnossapito-ohjelma, jossa pitää selvittää järjestelmälle tehtävät huoltotoimenpiteet.

~

Päivittäin: tarkistetaan järjestelmän valmiustila ja lamppujen toiminta.
Kuukausittain: tarkistetaan lamppujen toiminta akuston varassa.
Vuosittain: tehdään täysimittainen kestoajan testi järjestelmälle.

Suuren osan uhkaavista tulipaloista sammuttaa henkilökunta jollakin alkusammuttimella. Alkusammutuksella saadaan palo joko sammumaan kokonaan tai sen kehittyminen hidastuu oleellisesti.

lökunnan tiedossa. Poistumistiet eivät saa olla lukittuja, vaan niistä pitää päästä turvallisesti ulkotiloihin. Poistumiseen käytettäviä reittejä kuvaavat opaskilvet. Opasteet voivat olla joko valaistuja tai heijastavia. Poistumisvalaistusjärjestelmään (merkki- ja turvavalaistus) liitetyt poistumisvalo-opaskilvet toimivat omilla erillisillä akuillaan. Järjestelmän pitää toimia noin 30 - 60 minuuttia, vaikka kiinteistön oma sähköjärjestelmä pysähtyisi.

Turvallisuusjärjestelmät

Raviradan kiinteistöihin asennettujen järjestelmien, kuten automaattisten paloilmoitin- ja sammutusjärjestelmien tarkoitus on valvoa, hälyttää ja jopa sammuttaa kiinteistössä havaittu tulipalo. Järjestelmät nopeuttavat palon havaitsemista niillä alueilla, joilla ei ole muuta valvontaa. Paloilmoitinkeskus hälyttää vaaratilanteesta suoraan paikalliseen hätäkeskuslaitokseen ja varoittaa vaarasta myös kohdekiinteistössä olevilla palokelloilla. Paloilmoitinjärjestelmään kuuluvat myös paloilmoitinpainikkeet, joista painamalla välittyy tieto vaaratilanteesta eteenpäin. Paloilmoitinjärjestelmää kevyempi järjestelmä on palovaroitinjärjestelmä, joka hälyttää myös havaittuaan savua kohteessa. Hälytykset voidaan ohjata vastuuhenkilön puhelimeen.

~

Kiinteistöön asennetut turvallisuuslaitteistot ja -järjestelmät tulee merkitä opastekilvillä. Opastekilvillä ilmoitetaan myös alkusammutuskaluston sijainti. Kilvet on pidettävä hyvin näkyvissä, eikä niitä saa väliaikaisestikaan peittää.

~

Kaikista turvajärjestelmistä pitää olla tehtynä huolto- ja kunnossapitosuunnitelma, jossa määritetään mm. laitteistojen hoitajat, huoltajat ja säännöllinen testausmenetelmä.

Alkusammutus on usein nopein apu

Raviradoilla käytettäviä alkusammuttimia ovat jauhesammuttimet, hiilidioksidisammuttimet, pikapalopostit ja sammutuspeitteet. Näitä pitää löytyä kaikista alueen kiinteistöistä, joissa oleskelee ihmisiä. Sammuttimien on oltava helposti saatavilla ja ne on tarkoitettu vain alkusammuttamista varten.

~

Alkusammutukseen tarvitaan riittävästi sammutuskalustoa: Kiinteistöihin suositellaan teholuokan 27A 144BC sammutin (6 kg jauhesammutin) 200 m^2 kohden. Isompi 43A 183BC sammutin (12 kg) tarvitaan, jos kohteen paloriski on normaalia suurempi ja 2 kpl 12 kg jauhesammuttimia, jos tilassa tehdään tulitöitä. Eläinsuojiin sopii hyvin sammutusaineeksi vesi. Pikapalopostin letkun tulisi saavuttaa silloin koko rakennuksen eläintilat.

~

Kiinteistöön sijoitetun alkusammutuskaluston pitää olla sammutettavaan materiaaliin soveltuvaa. Sammutusjauhe, vesi ja sammutuspeitto sopivat hyvin kuitumaisten materiaalien, kuten puun ja paperin, sammuttamiseen. Sammutuspeite soveltuu pieniin paloihin ja se on erityisen hyvä pienten rasvapalojen tukahduttamiseen. Sammutusainetta valittaessa voidaan huomioida myös itse sammutusaineen mahdollisesti aiheuttamat vahingot. Esimerkiksi sähkölaitteisiin ja keittiötiloihin hyvin soveltuva sammutusaine on hiilidioksidi, joka ei sotke eikä tuhoa herkkiä sähkölaitteita. Hiilidioksidisammuttimella ei ole kuitenkaan jauhesammuttimen sammutustehoa.

Kokoontumisalue

Raviradan turvallisuuspäällikön määräämä ja kuuluttajan kuuluttama evakuointumiskäsky ilmoittaa alueella olevasta vaaratilanteesta. Vaaratilanteen uhatessa henkilökunta opastaa asiakkaat turvaan, ennakkoon määrätyille kokoontumisalueille. Kokoontumisalue pitää olla kaikkien henkilökunnan/toimihenkilöiden tiedossa. Henkilökunta/turvallisuusvalvojat vastaavat tilojen tyhjentymisestä (tarkastetaan yleisöalueet, sosiaalitilat, WC-tilat, ym.). Kokoontumisalueilla pitää olla tieto siitä, ovatko kaikki poistuneet vaara-alueelta. Kokoontumisalueelta saa poistua vain pelastus- tai poliisiviranomaisten luvalla.

Toimintamahdollisuus

Pelastustoiminnalle pitää järjestää riittävä toimintamahdollisuus kiinteistöjen ympäristössä. Isojen yksiköiden toimintavalmius vaatii hyvät kulkureitit ja vapaata tilaa korkeiden rakennuksien (yli kolme kerrosta) läheisyydessä. Alueet merkitään tarvittaessa PELASTUSTIE-kilvellä.

Toimintojen palautuminen

Pelastusviranomainen päättää, milloin toiminta voi onnettomuuden jälkeen jatkua. Suuremmissa onnettomuuksissa onnettomuustilan palauttamisen omistajalle myöntää pelastusviranomainen tai poliisi, kun kiinteistö tai muu paloalue on turvallinen tai kun tarvittava palonsyyntutkinta on tehty. Jälkivahingontorjunnasta päättävät vahingoittuneen kiinteistön omistaja ja vakuutusyhtiö. Jälkivahingontorjunta on aloitettava mahdollisimman nopeasti lisävahinkojen ehkäisemiseksi.

~

Pahoja henkilö- ja aineellisia vahinkoja aiheuttanut onnettomuus voi keskeyttää ravit. Ravien jatkamisesta pitää tehdä silloin erillinen päätös, johon vaikuttavat kilpailujen järjestäjä, ohjastajien/valmentajien edustaja ja Suomen Hippoksen edustajana kilpailujen valvoja.

Ihminen tulipalossa

Tulipalon uhatessa ihmishenkiä vaaraalueelta on poistuttava heti. Savussa liikkuminen on hengenvaarallista. Suurin osa palokuolemista tapahtuu myrkyllisten kaasujen takia, vain harva menehtyy kuumuuden vuoksi. Pakottavassa tilanteessa, jos joudutaan savuun, pitää liikkua matalalla. Maanrajassa ilma on puhtaampaa ja viileämpää. Jos ulospääsy ei ole mahdollista, tulee pyrkiä pääsemään tilaan, jossa ei ole savua. Savun leviämistä tilaan voidaan estää tiivistämällä ovenraot esimerkiksi märillä vaatteilla. Loukkuun jääneen tulee herättää pelastajien huomiota ikkunasta heiluttamalla, huutamalla tai valoja vilkuttamalla.

Hevonen tulipalossa

Tulipalon uhatessa eläinsuojia hevosten nopea evakuointi on tärkeää. Eläimet on hyvä totuttaa etukäteen kulkemaan tallirakennuksien kaikkia poistumisteitä, jotta ne voidaan vaaratilanteessa siirtää helpommin läheisiin turvallisiin talleihin tai aitauksiin. Parhaiten pelastustehtäviin soveltuvat niiden omat hoitajat tai muut tottuneet hevostenkäsittelijät. Jos eläinsuojassa on savua, pitää pelastajan suojautua myrkyllistä savua vastaan.

~

Tallissa on oltava paloturvallisuuden vuoksi vähintään kaksi sellaista uloskäyntiä, josta myös hevonen mahtuu kulkemaan (leveys vähintään 1,5 m) ja poistumisovien on sijaittava eri ilmansuuntiin. Pelastamisen kannalta on myös tärkeää, että karsinoiden lähellä on nopeasti saatavissa hevosen riimu ja riimunnaru. Hevosta kuljetettaessa pois savuisista tiloista, sen silmät voidaan peittää esimerkiksi säkillä. Tämä sokeuttaminen voi helpottaa aran ja hätääntyneen eläimen liikuttamista. Hätätilanteessa hevonen voidaan pakottaa liikkumaan ja poistumaan palavasta rakennuksesta myös vesisuihkun avulla. Hevosia ei kuitenkaan saa päästää vapaana juoksemaan pihalle, koska ne ovat silloin uhkana pelastajille sekä mahdollisesti pyrkivät palavaan rakennukseen takaisin.

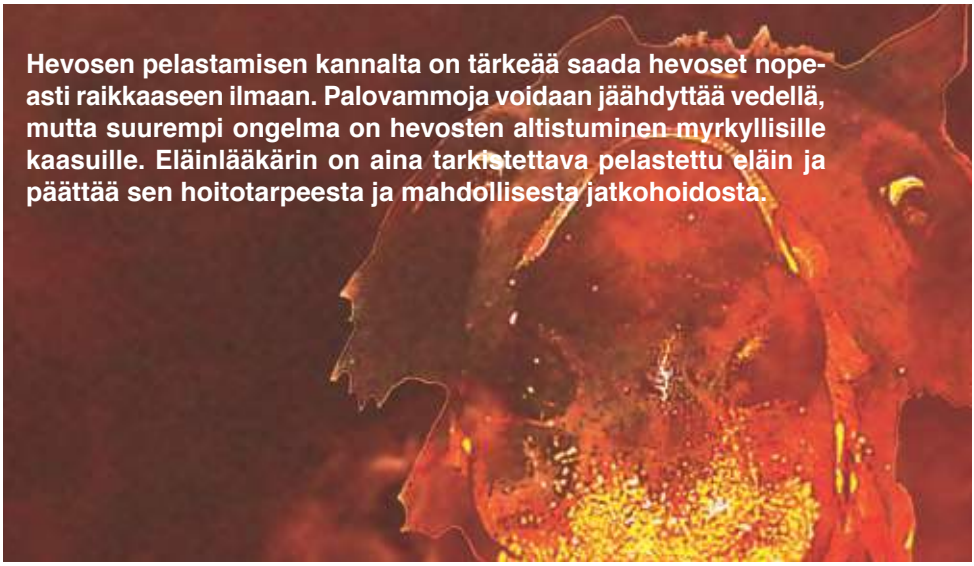

Hevosen pelastamisen kannalta on tärkeää saada hevoset nopeasti raikkaaseen ilmaan. Palovammoja voidaan jäähdyttää vedellä, mutta suurempi ongelma on hevosten altistuminen myrkyllisille kaasuille. Eläinlääkärin on aina tarkistettava pelastettu eläin ja päättää sen hoitotarpeesta ja mahdollisesta jatkohoidosta.

Tulipalon riskit ja ehkäisy Oulun raviradalla

Tulipalon riskit

Oulun raviradalla paloriskejä aiheuttavat tulenkäsittely, sähkölaitteet, huolto- ja kunnossapitotoimet (tulityöt), ilkivalta ja alueen ulkopuolelta leviävät tulipalot (esim. metsä- ja nurmikkopalo).

~

Riskejä ehkäistään turvallisuusohjeilla, valvonnalla, sähkölaitteiden kunnossapidolla, määräaikaistarkastuksien noudattamisella ja vakuutusyhtiöiden määräämän tulityökäytännön noudattamisella.

~

Ilkivallan ja vahingonteon ehkäisemiseksi huolehditaan alueen siisteydestä. Palavaa materiaalia ei säilytetä rakennuksien lähettyvillä tai porraskäytävillä.

Tulityömenettely

Kiinteistöihin annettavat tulityöluvat myöntää turvallisuuspäällikkö. Luvan myöntäjällä pitää olla hyvä tuntemus raviradan rakennuksiin, alueen paloriskeihin ja tulityömenettelyn säädöksiin.

Sähkölaitteiden paloturvallisuus

Raviradan sähkölaitteiden paloturvallisuudesta vastaavat kiinteistön toiminnanjohtaja ja kiinteistönhoitaja. He huolehtivat, että raviradalla käytetään vain ehjiä ja paloturvallisuuden kannalta turvallisia laitteita. Sähkölaitteiden valvominen kuuluu myös toimihenkilöille, jotka testaavat järjestelmät ennen ravien alkua.

Palavat kemikaalit

Palavien nesteiden määrä koostuu lämmitysöljystä (2 000 litraa), alueella olevien ajoneuvojen polttoaineista ja kiinteistön huollossa käytettävistä pesu- ja puhdistusaineista.

~

Palavia kaasuja ovat nestekaasupullot, joita käytetään yleisö- ja varikkoalueella olevissa grilleissä (4 kpl 11 kg). Käytön aikana pullot ovat kiinni grilleissä ja muuten varastoituna lukitussa tilassa.

Kiinteistöjen paloturvallisuus

Kiinteistöistä löytyy alkusammutuskalustoa ja pikapaloposteja alkusammutusta varten. Sammuttimien huollosta vastaa Temrex Oy Oulusta.

~

Katsomorakennuksen poistumista turvaa poistumisopasteet. Poistumisvalot on asennettu poistumisteiden yläpuolelle. Sähkökatkoksen aikana valot jäävät palamaan vähintäänkin 30 minuutin ajaksi. Poistumisvalot toimivat erillisen akuston varassa ja niiden toimintaa ohjaa sähköpääkeskuksessa oleva turvavalokeskus. Kiinteistönhoitaja vastaa poistumisvalojärjestelmien kunnossapidosta ja tarkastuksista.

Kokoontumisalue

Yleisöalueelta poistuttaessa ohjataan asiakkaat ja henkilökunta ensisijaisesti ulkotiloihin ja siellä etupihalle, etusuoran varteen. Vaihtoehtoisesti alueelta voidaan poistua myös autokatsomon alueelle. Varikkoalueelta poistutaan yleisöalueen suuntaan, leikkipuiston alueelle. Järjestyksenvalvojat ja muut toimihenkilöt ohjaavat ihmisten poistumista.

Rikos ja vahingonteko

Rikollinen toiminta alueella on uhka, joka voi kohdistua raviratojen kiinteistöihin, koneisiin ja laitteisiin tai yleisön omaisuuteen, kuten rahaan ja ajoneuvoihin. Omaisuuteen kohdistuva uhka voi aiheuttaa välillisesti myös henkilöiden turvallisuuteen kohdistuvan uhan.

Rahaliikenne ja ryöstön mahdollisuus

Raviradalla käsitellään kilpailuaikana rahaa sisääntuloporteilla, ravintoloissa, totopisteissä, sisäänkirjoituksessa, myyntipisteissä ja toimistossa. Suurimmat rahamäärät kulkevat totopisteiden kautta. Ravipelien pelaamisen siirtyminen radan ulkopuolisiin totopelipisteisiin on vähentänyt huomattavasti rahaliikennettä raviradoilla. Tämä ei ole poistanut kuitenkaan ryöstön riskiä.

~

Pääsääntöisesti raviradoilla sisäisen rahaliikenteen hoitaa henkilökunta. Henkilökunnan pitää tietää rahankäsittelyyn liittyvät riskit ja sisäiset toimintaohjeet. Rahojen sisäiseen siirtelyyn pitää tarvittaessa järjestää järjestyksenvalvojien toimesta vartiointi. Tämä tulee kyseeseen esimerkiksi, jos rahoja kuljetetaan pimeään aikaan varikkoalueelta yleisöalueelle. Rahojen säilyttämiseen pitää olla käytettävissä vakuutusyhtiöiden hyväksymät murtosuojakaapit.

~

Raviratojen ulkoisen rahaliikenteen voi hoitaa esimerkiksi rahankuljetukseen erikoistunut turvallisuusyritys. Kyseinen yritys tuo ennen raveja rahat raviradalle ja hakee ne pois ravien jälkeen.

~

Rahojenkäsittelypisteet (totokassat) pitää suojata asiakkaan suoralta kontaktilta. Tämä tapahtuu parhaiten kiinteällä seinärakenteella, johon on tehty myyntiluukut. Lisäksi asiakkaiden pääsy myyntitiloihin on estettävä lukittavilla ovilla. Myyntipisteet, jotka on suojattu kevyemmällä rakenteella, pitää suojata järjestyksenvalvonnalla. Raviradan järjestyksenvalvonnassa pitää huomioida rahaliikenteen suojaamistarve, niin raviradan kuin pelaajan tarpeen mukaan.

Myyntihenkilöstön pitää noudattaa turvallisuusohjeita rahankäsittelyssä. Näitä ovat mm:

- **Pidä kassalipas aina suljettuna**
- **Lukitse kassalipas poistuessasi tauolle**
- **Älä tee kassasta rahanvaihtoja**
- **Laita isot setelit kasan alimmaisiksi**
- **Älä käsittele rahaa näkyvästi**
- **Suosittele suurien voittojen maksamista sähköisesti**
- **Suuria voittosummia ei makseta tiskillä, vaan suojatussa tilassa**
- **Kerro esimiehellesi jos epäilet vaaratilanteen syntymistä**
- **Peräänny uhkatilanteessa ja hälytä apua.**

Rahaliikenteen vakuuttanut vakuutusyhtiö voi antaa lisämääräyksiä rahankäsittelyyn. Vakuutusehdot kannattaa tarkistaa määräajoin.

Kameravalvonnasta kuvaavilla ilmoituksilla on tarkoitus viestittää asiattomille, että kiinnijäämisen riski alueella on suuri.

Kiinteistöjen suojaaminen

Raviratojen kiinteistöjen irtaimistoon voi kohdistua varkauksia tai ilkivaltaa. Nämä rikokset tapahtuvat tyypillisesti valvomattomaan aikaan (iltaisin tai öisin). Raviratojen kiinteistöissä varkaudet voivat kohdistua mm. ravintoloiden alkoholi- tai savukevarastoihin, toimistojen tietokoneisiin, av-laitteisiin, hevostallirakennuksissa varastoitaviin valjaisiin ja oheistarvikkeisiin tai eläinlääkintätiloissa pidettäviin hoitolaitteisiin ja lääkeaineisiin. Ilkivaltaa voivat olla mm. rakennusten töhrimiset, ikkunoiden hajottamiset, ajoneuvojen potkimiset tai naarmuttamiset sekä kilpailu- ja valmennustoiminnan häiritsemiset.

~

Raviratojen kiinteistöjen ilta- ja yöaikainen turvallisuus perustuu yleisesti erilaisiin murtosuojauksiin. Suojauksilla voidaan varmentaa rakennuksen heikompia osia, kuten ikkunoita, ovia ja lukkoja. Lisäksi kiinteistön sisätiloihin asennettavat murtohälyttimet ja liiketunnistimet lisäävät kiinteistöön luvatta tunkeutuvan kiinnijäämisriskiä. Hälyttimistä tulevat hälytykset pitää ohjata suoraan vartiointiliikkeelle tai kiinteistössä asuvalle huoltomiehelle. Ulkotiloissa olevat nauhoittavat kamerat, hyvä valaistus, aidat, vartijoiden käyttö ja valvonnasta ilmaisevat varoituskyltit ovat hyviä keinoja ennaltaehkäistä murtautumisriskiä.

Raviradan rakennusten pitää olla lukittuina kun niissä ei ole toimintaa. Tilat, joissa ei oleskella, on pidettävä lukittuina myös ravien aikana. Lukitukset eivät saa häiritä turvallista poistumista rakennuksesta.Lukituksista vastaavat ennalta sovitut henkilöt tai yritykset. Kiinteistöjen avaimien luovutuksesta ja kirjanpidosta vastaa turvallisuuspäällikkö tai hänen määräämänsä vastuuhenkilö.

Näpistys

Näpistykset tapahtuvat todennäköisesti kilpailuaikana. Nämä rikokset kohdistuvat asiakkaisiin ja ravintolatuotteisiin. Rikoksen tekijät voivat olla esimerkiksi taparikollisia tai lapsia. Rikoksien vaikutukset toimintaan ovat todennäköisesti pieniä. Kilpailuaikana mahdollisesti tapahtuvia pieniä rikoksia valvoo henkilökunta ja niihin puuttuvat järjestyksenvalvojat.

Mielenosoitus

Mielenilmaus raviurheilua kohtaan on raviradoilla mahdollinen. Tällöin mielenosoittajien tarkoitus on häiritä kilpailutapahtumaa. Mielenosoitus voi olla suunniteltu väkivaltaiseksi tai se voi tilanteen kärjistyessä muuttua sellaiseksi. Pahimmillaan uhkatilanne voi vaarantaa yleisön, valjakkojen ja mielenilmaisijoiden turvallisuuden.

~

Yleisellä paikalla tehtävään mielenosoitukseen pitää hakea lupa. Jos mielenosoitus ilmoitetussa paikassa vaarantaa ihmisten turvallisuuden, aiheuttaa huomattavaa haittaa ympäristölle tai vahinkoa omaisuudelle, häiritsee kohtuutto-

masti sivullisia tai liikennettä, poliisi voi määrätä mielenosoituksen siirrettäväksi toiseen paikkaan.

~

Yllätyksenä tulleeseen mielenilmaisuun pitää puuttua henkilö- ja eläinturvallisuuden takia. Tilanteessa järjestyksenvalvojat pyrkivät estämään häiritsijöiden pääsyn rata-alueelle. Kilpailu- ja verryttelyajo keskeytetään radalla ja rata tyhjennetään. Häiriöstä ilmoitetaan poliisille.

Pommiuhkaus

Raviradalle tullut pommiuhkaus on aina otettava vakavasti. Jos ilmoitus annetaan puhelimitse, puhelun vastaanottajan pitää selvittää uhkaajan henkilöllisyys ja motivaatio mahdollisimman tarkasti. Uhkauksesta pitää tiedottaa välittömästi turvallisuusorganisaatiolle ja poliisille. Poliisiviranomainen tekee päätöksen toiminnan keskeyttämisestä ja jatkamisesta. Ennalta tiedossa olevaa pommiuhkausta varten on tehtävä poliisin kanssa toimintasuunnitelma. Poliisiviranomainen vastaa tällöin kaikista uhkatilanteeseen vaikuttavista asioista kuten alueen evakuoimisesta.

Muut häiriötilanteet

Raviradan toimintaan voivat vaikuttaa myös muut häiriöt. Kyseessä voivat olla ihmisten käyttäytyminen päihteen vaikutuksen alaisena, alkoholin käyttö anniskelualueiden ulkopuolella, alueelle tuodut aseet tai muu häiritsevä käyttäytyminen. Riski voi syntyä myös tahattomasta häirinnästä: lapset heittelevät lumipalloja rata-alueelle tai valokuvaajat ja loimittajat työskentelevät varomattomasti rata-alueella kilpailun aikana.

~

Järjestyksenvalvojan on erityisesti valvottava, ettei hänen toimialueellaan vaaranneta kenenkään turvallisuutta. Järjestyksenvalvojan on viipymättä ilmoitettava tietoonsa tulleista turvallisuutta vaarantavista seikoista tilaisuuden järjestäjälle tai alueen haltijalle. Hänen on heti ryhdyttävä turvallisuuden säilyttämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

~

Järjestyksenvalvojan on estettävä pääsy toimialueelleen henkilöltä, jonka päihtymyksensä, käyttäytymisensä tai varustautumisensa vuoksi on perusteltua syytä epäillä vaarantavan siellä järjestystä. Järjestyksenvalvojalla on lisäksi oikeus estää pääsy toimialueelleen henkilöltä, jonka aikaisemman käyttäytymisensä perusteella on syytä epäillä vaarantavan järjestystä tai turvallisuutta sekä jonka on syytä epäillä pitävän hallussaan esineitä tai aineita, joiden hallussapito siellä on lain tai tilaisuuden järjestäjän tai poliisin asettamien ehtojen mukaan kielletty.

Varo aggressiivista henkilöä!

Mahdollisen vaaran ja alkavan hyökkäyksen merkkejä:

- **käsien puristelu nyrkkiin**
- **käsien pitäminen taskussa tai selän takana; ei ole avoin ja saattaa piilotella jotain**
- **hampaiden yhteen pureminen; ”puree kuolaimia”**
- **hikoilu ja hengityksen kiihtyminen**
- **pälyilevä katse; hakee mahdollista pakotietä**
- **pyrkii hakeutumaan kosketusetäisyydelle**
- **asennon muuttaminen, jännittyminen**
- **istuva henkilö siirtää jalat alle**
- **puhetyylin muuttuminen aggressiiviseksi**
- **voimakkaat mielialan vaihtelut**
- **lopettaa puhumisen kokonaan; keskittyy hyökkäyksen suunnitteluun.**

Rikollisuuden ja ilkivallan esto Oulun raviradalla

Rahaliikenne ja käsittely

Raviradalla rahaliikennettä tapahtuu ravintoloissa, kahvioissa, grilleissä, lipunmyynnissä ja totomyyntipisteissä. Raviradan vastuuhenkilö toimittaa ravien alussa rahankäsittelypisteisiin tarkoitetut pohjakassat. Ravien päätyttyä kassat toimittavat myyntitulot takaisin tilitettäväksi. Raviradalla on rahan säilyttämiseen tarkoitettu tallennuskaappi. Järjestyksenvalvonta tukee tarvittaessa sisäisen rahaliikenteen turvallisuutta ja valvoo rahan kuljetusta kilpailualueella. Turvapalvelu vastaa rahan toimittamisesta kilpailualueelle ja sieltä pois.

~

Suurimman rahaliikenteen raviradalla aiheuttavat totomyyntipisteet. Myyntipisteitä ei ole suojattu muoviplekseillä.

Kiinteistöjen suojaaminen

Raviradan katsomo- ja tallikahvilarakennuksissa on liiketunnistimiin perustuva murtohälytysjärjestelmä. Hälytys siirtyy vartiointiliikkeelle (yhteystiedot sivulla 67), josta vartija tulee tarkistamaan hälytyksen aiheuttajan. Järjestelmän yhteyshenkilönä toimii radan konttoripäällikkö.

~

Raviradan kiinteistöt on varustettu normaaleilla lukituksilla ja koodiavaimilla. Avaimista, niiden luovuttamisesta ja kirjaamisesta vastaa kilpailusihteeri. Tilojen käytön jälkeen, ennen poistumistaan, käyttäjät tarkistavat tilat ja lukitsevat ne. Kahvilavastaava ja konttoripäällikkö vastaavat ovien lukituksista ja hälytysjärjestelmien päälle kytkemisestä.

Yleinen järjestyksenpito

Kilpailupaikan järjestyksenvalvonnan järjestävät Pohjolan Hevosystävät ry:n paikalle järjestämät järjestyksenvalvojat. Järjestyksenvalvojat saapuvat paikalle ennen ravien alkua ja tarkistavat kiinteistöjen ja ulkoalueiden käyttöturvallisuuden. Ravien loputtua heidän tehtävänään on myös valvoa tilojen tyhjentyminen. Kaikki katsomo- ja varikkoalueella toimivat järjestyksenvalvojat ovat pukeutuneena keltaisiin tai oransseihin liiveihin, joissa teksti: järjestyksenvalvoja, suomeksi ja ruotsiksi.

Tekniset järjestelmät

Teknisten järjestelmien toimiminen on edellytyksenä kilpailutoiminnan turvalliselle järjestämiselle. Laitteistojen ja järjestelmien hyvä kunnossapito on tärkeää, koska niiden korvaaminen nopeasti uusilla on hankalaa ja usein jopa mahdotonta.

Sähkönsyöttö ja varmistukset

Raviratojen sähkönsiirrosta vastaa paikallinen energiayritys. Tämä omistaa ja hallinnoi sähkönsiirtoon käytettäviä linjoja. Sähkön vähittäismyyjä tekee sähkön myynnistä erillisen sopimuksen raviradan kanssa. Sopimuspuolet ovat velvollisia pitämään laitteensa määräysten edellyttämässä kunnossa. Sähköasennukset tulee tehdä, tarkastaa ja liittää verkkoon sähköturvallisuutta koskevan lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

~

Pääsääntöisesti sähkön toimittaminen on varmaa. Poikkeuksen voivat aiheuttaa alueelliset sähkönsyötön ongelmat, kuten myrskyvauriot sekä korjaustyöt. Raviradan tulee ilmoittaa havaitsemastaan sähköverkon viasta tai häiriöstä sähkön myyjälle tai jakeluverkonhaltijalle.

~

Sähkönsyötön katkoksia voidaan ehkäistä järjestämällä alueelle kaksi erillistä syöttöreittiä. Tällöin sähköä voidaan syöttää kahdesta eri suunnasta. Lisäksi omatoiminen sähkön tuottaminen varavoimakoneella tai yksittäisillä aggregaateilla vähentää katkoksista syntyviä haittoja.

~

Lyhyitä sähkökatkoja varten voidaan tärkeät sähkölaitteet (kuulutus, tallennuslaitteet, tietokoneet, maalikamera) suojata UPS-varmennuksella. UPS:n tehtävänä on taata tasainen virransyöttö lyhyissä sähkökatkoksissa ja syöttöjännitteen epätasaisuuksissa. Sähkökatkoksissa voidaan tällöin ajaa ohjelmat ja järjestelmät turvallisesti alas.

Sähköpääkeskuksesta katkaistaan alueen virransyöttö. Muuntamoiden, sähköpääkeskuksien ja jakokeskuksien ovet on aina pidettävä lukittuina henkilöturvallisuuden, paloturvallisuuden ja ilkivallan takia.

Määräaikaistarkastuksessa varmistaudutaan siitä, että:

1. **sähkölaitteiston käyttö on turvallista ja laitteistolle on tehty huolto- ja kunnossapito-ohjelman mukaiset toimenpiteet**
2. **sähkölaitteiston käyttöön ja hoitoon tarvittavat välineet, piirustukset ja ohjeet ovat käytettävissä**
3. **sähkölaitteiston laajennus- ja muutostöistä on olemassa asianmukaiset tarkastuspöytäkirjat.**

Sähkölaitteistot ja niiden asennukset

Sähkölaitteistojen hyvällä toimivuudella taataan palo- ja henkilöturvallisuuden lisäksi myös kilpailu- ja arkipäiväiset toiminnat. Sähkölaitteistojen vikaantuminen voi johtua laitteiden löysistä liitoksista, väärästä käytöstä, järjestelmien ylikuormituksesta tai vääristä asennustöistä. Sähkölaitteiden toimivuuteen voidaan vaikuttaa mm. käyttämällä vain hyväksyttyjä ja turvallisia sähkölaitteita ja huolehtimalla näiden kunnosta. Sähkötöissä pitää käyttää asennustöihin hyväksyttyjä ammattilaisia ja noudattaa asennuksissa sähköturvallisuusmääräyksiä. Myös kilpailuaikainen sähköpäivystys raviradalla vähentää vikaantumisen aiheuttamaa vahinkoa.

Määräaikaistarkastus

Sähköasennusten määräaikaistarkastukset ovat osa kiinteistön hyvää kunnossapitoa. Vuonna 1996 uudistettujen sähköturvallisuussäädösten mukaan sähköasennusten määräaikaistarkastuksia on tehtävä tavallisille liike- ja teollisuusrakennuksille.

~

Määräaikaistarkastuksessa varmistutaan sähkölaitteistojen kunnosta ja käytön turvallisuudesta. Tarkastuksella ehkäistään sähkövahinkojen, esimerkiksi sähköpalojen, riskejä. Samalla pyritään varmistamaan, ettei sähkön käyttöön tule laitteistohäiriöistä johtuvia katkoksia. Määräaikaistarkastuksesta huolehtiminen voi vaikuttaa myös laitteiston haltijan vakuutusturvaan ja vahingonkorvausvastuuseen.

Ukonilma ja salamanisku

Mikäli rakennukseen tulee ylijännitteitä, lähes kaikki sähkölaitteet ovat vaarassa vioittua. Vahinkojen suuruus riippuu kuitenkin aina salamaniskun voimakkuudesta ja siitä, onko salama iskenyt taloon suoraan vaiko epäsuorasti sähkölinjoja pitkin.

~

Rakennuksen pääkatkaisijan asettaminen 0-tilaan ei vielä täysin suojaa tuhoilta. Salaman aikaansaama jännite on siksi korkea, että se saattaa hypätä katkaisijan yli. Sähkölaitteiden paras suojaamiskeino salamaniskujen varalta on irroittaa kaikkien sähkölaitteiden pistotulpat pois seinästä.

~

Sähköturvallisuuteen liittyvissä standardeissa on yksityiskohtaiset määräykset sähköjärjestelmistä sekä kiinteistöjen ja rakennusten maadoittamisesta. Ukkosille herkällä alueella tilannetta voidaan parantaa rakentamalla ulkoisen ukkossuojauksen lisäksi myös rakennuksen sisäinen suojaus. Tarjolla on

ylijännitesuojia, jotka sijoitetaan joko sähkökeskukseen tai laitekohtaisesti pistorasioiden yhteyteen. Puhelinverkon suojaamisessa on myös muistettava puhelimeen liittyvien modeemien ja muiden laitteiden olemassaolo.

Kuulutus- ja äänentoistolaitteet

Raviradalla pitää olla kuulutusjärjestelmä, joka kattaa yleisö-, varikko- ja rata-alueen. Kuulutuksilla ohjataan kilpailutilannetta ja opastetaan mahdollisissa kriisitilanteissa ihmisten toimintaa. Äänentoistolaitteet pitää sijoittaa alueelle niin, ettei katvealueita jää. Laitteistojen suuntaamisella pitää huomioida mahdolliset meluhaitat. Äänen voimakkuus ja kuuluvuudet alueella testataan aina ennen ravien alkua.

~

Kuulutusjärjestelmien varmistamiseksi sähkökatkoksien takia pitää järjestelmän toimia myös erillisillä akuilla. Näin voidaan mahdollistaa kriisin aikainen tiedottaminen sähkökatkoksienkin aikana. Sisäänkirjoituksen, tuomaritornin ja päälähettäjän käytössä olevilla megafoneilla pystytään viestittämään myös poikkeustilanteissa.

Lämmitysjärjestelmät

Raviradan kiinteistöjen lämmitys voi tapahtua mm. sähköllä, lämmitysöljyllä, kaukolämmöllä tai nestekaasulla. Lämmitysjärjestelmien vikaantuminen voi haitata raviradan toimintaa. Vuodenajat vaikuttavat suuresti haittaan. Talvella tapahtuvat lämmityskatkokset on pyrittävä eliminoimaan ja rakennettava mahdollisimman hyvin toimiva korvausjärjestelmä. Lämmityskatkoksia voidaan ennaltaehkäistä laitteistojen hyvällä ja säännöllisellä huollolla sekä luotettavalla polttoaineiden toimituksella.

Vesijohtoverkosto

Raviratojen kilpailu- ja oheistoiminnan kannalta on tärkeää, että alueelle tulee puhdas käyttövesi. Vettä tarvitaan jatkuvasti arkipäiväisessä toiminnassa sekä kilpailu- ja valmennustoiminnassa hevosten juoma- ja pesuvetenä. Ihmisille ja eläimille tarkoitetun käyttöveden pitää olla juomakelpoista. Juomakelvoton käyttövesi on terveysriski niin ihmiselle kuin eläimelle. Käyttöveteen tulevista häiriöistä pitää aina ilmoittaa kaikille kiinteistössä työskenteleville henkilöille.

~

Varautuminen vesikatkoksiin tai muihin häiriötilanteisiin on vaikeaa. Usein joudutaan rajoittamaan tai sulkemaan erilaisia toimintoja, joissa vettä käytetään (ravintolapalvelut sekä wc- ja suihkutilojen käyttö). Valmennus- ja kilpailutoiminnan jatkuminen edellyttää eläimille puhtaan veden saamista. Ongelmatilanteissa veden toimitus järjestetään alueen ulkopuolelta tai raviradalla pitää olla puhdasvesisäiliö, jossa on varastoituna juomakelpoista vettä. Radanhoitokalustoon kuuluvassa säiliöautossa ei ole juomakelpoista vettä.

Vesivahinko

Putkiston rikkoontuminen kiinteistössä aiheuttaa vesivahingon, johon pitää reagoida nopeasti, sulkemalla veden pääsulku. Syntyneet vahingot pitää selvittää tarkasti, kuivata ja korjata. Vesivahinko voi aiheuttaa kiinteistön rakenteiden homehtumisen ja tilojen käyttökiellon.

Viemäriverkosto

Raviratojen jätevedet ohjataan joko kunnalliseen viemäriverkostoon tai alueella oleviin likakaivoihin. Likakaivojen säännöllisistä tyhjennyksistä vastaa kiinteistön haltija. Viemäriverkoston tukkeutuminen ja rikkoontuminen aiheuttaa

kiinteistössä haju- ja terveyshaittoja sekä rakenteiden korjaamistarpeen. Ongelmat voivat syntyä verkoston rikkoontumisesta haurauden tai muun syyn takia. Myös järjestelmän väärä käyttö voi aiheuttaa tukkeutumisen ja viemärin tulvimisen. Viemäristön viat aiheuttavat usein vesiverkoston käyttökiellon, joten ne pitää korjata välittömästi. Suljetut wc-tilat voidaan korvata siirrettävillä vessoilla.

Tietoliikennejärjestelmät

Tietoliikenneyhteyksien katkeaminen vaikuttaa kilpailutoimintaan Suomen Hippoksen tuloksensyöttöjärjestelmän ja totopelien katkeamisena rata-alueella. Radan ulkopuoliseen peliin katkoksella ei ole vaikutusta. Katkoksien syinä voivat olla kaapeliviat, tietoliikenneoperaattorien viat tai raviradan tieto- ja puhelinliikenteessä käytettävien laitteistojen viat, kuten palvelinviat. Pelin järjestäjällä, Fintotolla, on käytössä maakuntaradoilla yleensä 2 - 3 ISDN- tai ADSL-linjaa jotka ovat suojattuja, eivätkä ole muiden käytössä. Yhteydet raviradoilta keskustietokoneeseen varmistetaan puhelinsoitolla ennen peliyhteyden avausta.

Kuvauskeskus tuottaa materiaalia pelaajien ja kilpailuorganisaation käyttöön.

Maalikamera- ja muut kuvausjärjestelmät

Raviradoilla on käytössään maalikamera ja varakamera. Kamerat toimittaa paikalle Fintoton kenttäoperaattori. Kameroista ylläpidetään käyttökirjanpitoa, johon merkitään mahdolliset käyttöhäiriöt (häiriöistä tieto myös Hippokseen valvojaraportoinnilla). Maalikameran käyttäjä varmistaa kameran ja tietokoneen toimivuuden ennen ravien alkua. Maalikameraohjelman ja tulostensyöttöön tarkoitetun tietokoneen käyttöä muihin toimintoihin pitää välttää, laitteiston toimintavarmuuden takaamiseksi.

~

Videokuvausjärjestelmän tarkoitus on pääkameran ja kaarrekameroiden kautta toimittaa kuvamateriaalia tuomariston ja pelaajien käyttöön. Raviradoilla kuvamateriaaliin lisätään Fintoto Oy:n verkosta kertoimet. Tätä materiaalia toimitetaan Fintoton järjestämien yhteyksien kautta tietoverkkoon (satelliittiyhteys). Kuvamateriaalia tallennetaan raviradoilla myös digitaalisiin ja analogisiin tallentimiin. Aineistoa pitää pystyä käyttämään kilpailutilanteen aikana (laukkavideo) ja sen jälkeen (pääkamera, kaarrekamera) tuomariston tarpeiden mukaisesti.

Tekniset järjestelmät Oulun raviradalla

Sähköjärjestelmät

Raviradan sähkönsiirron toimittaa Oulun Energia Oy. Ravirata ostaa sähkön kilpailutuksen perusteella. Raviradalle syötetään sähköä muuntamoiden kautta. Raviradan sähköpääkeskukset sijaitsevat katsomorakennuksessa (yleisöalue), WC-rakennuksessa (yleisöalue) ja tallikahvilarakennuksessa (varikkoalue). Sähköpääkeskuksien pääsulakkeiden koko on 6/315 ampeeria. Sähköjärjestelmien määräaikaistarkastus on tehty viimeksi keväällä 2015.

Kuulutus ja äänentoisto

Kuulutusjärjestelmä toimii vakiosäädöillä tuomaritiloissa olevan kuuluttajan/selostajan kautta. Kuulutukset kuuluvat yleisö-, rata- ja varikkoalueilla yhtäaikaisesti tai varikkoalueella erikseen. Sisäänkirjoituksesta ei tehdä kuulutuksia.

Lämmitysjärjestelmät

Raviradan katsomorakennuksen lämmitys tapahtuu öljylämmityksellä. Lämmönjakohuoneessa oleva öljypuhallin lämmittää ilmaa, jota kierrätetään lämmitettävissä tiloissa. Lämmönjakohuone sijaitsee katsomorakennuksen pohjoispäädyssä. Kiinteistönhoitaja vastaa lämmitysöljyn tilaamisesta. Varikkoalueen kiinteistöt lämmitetään sähköllä.

Vesi- ja viemärijärjestelmät

Raviradan käyttöveden toimittaa Oulun Vesi, joka vastaa myös kunnallisesta viemäriverkosta alueella. Radan kunnostamiseen tarkoitettu vesi saadaan rata-alueella olevasta vesipostista tai nostamalla vesi pumpulla lähistöllä olevasta merestä. Vedenkuljetukseen raviradalla on käytössä vesiauto. Alueen sadevedet ohjautuvat sadevesikaivojen kautta mereen.

~

Ravikatsomorakennuksen käyttöveden katkaisu tapahtuu yläkerran portaiden alla olevan siivouskomeron pääsulusta. Varikkoalueella veden pääkatkaisu tapahtuu B-katoksen päässä olevasta painepesurikopista.

Tietoliikenne- ja puhelinyhteydet

Radalle tulee päivittäiseen käyttöön tarkoitettu puhelin- ja laajakaistayhteys. Tätä yhteyttä tarvitaan mm. raviradalla käytettävässä tuloksensyötössä. Yhteys ja siihen liitetyt tietokoneet on suojattu laitekohtaisesti viruksentorjuntaohjelmilla ja palomuurilla. Yhteyden ja siihen liittyvät palvelut raviradalle toimittavat Oulun Puhelin (linjat) ja OWLA Networks.

~

Pelitoimintaan Fintotolla on käytössään ADSL-liittymä ja ISDN-liittymä (Sonera, Elisa).

Muu tekniikka

Kaikkien kilpailutoimintaan tarvittavien laitteistojen tekniikka tarkistetaan niiden käyttäjien ja vastuuhenkilöiden toimesta. Ravirata ylläpitää tärkeiden laitteiden ja koneiden osalta huolto- ja varaosajärjestelmää.

~

Fintoton kenttäoperaattori toimittaa maalikameran ennen ravien alkua. Laitteiston käytöstä pidetään käyttökirjanpitoa.

Turvallisuusoppaan liitteet

Päivittäinen turvallisuus s. 56

Kuinka voin itse huomioida omalta osaltani, että toimintaympäristöni on ja pysyy turvallisena itselleni ja muille?

Onnettomuuden sattuessa s. 58

Onnettomuuden sattuessa on tärkeää, että henkilökunta osaa toimia oikein ja nopeasti. Näin pystymme pienentämään lisävahinkojen syntyä.

Toimintaohjeita onnettomuuksiin s. 59

On vaaratilanteita, jotka voivat aiheuttaa suurta vahinkoa, ihmisten ja eläimien evakuointia tai kilpailutoiminnan keskeytymisen. Näitä varten on syytä varautua toimintaohjeilla.

Ensiapuohjeet s. 60

Ihmisen pelastaminen on kaikkein tärkeintä. Peruselintoimintojen turvaaminen onnettomuustilanteissa/sairaskohtauksissa parantaa huomattavasti potilaan ennustetta.

Elvytysohjeet s. 61

Peruselvytyksellä pystytään ylläpitämään elintoimintoja sillä tasolla, että se antaa mahdollisuuden elintoimintojen palautumiselle lääkinnällisin keinoin.

Hevosonnettomuus rata- ja varikkoalueella s. 62

Valjakko-onnettomuudet rata- ja varikkoalueella on yleisimpiä onnettomuuksia, joita kohdataan kilpailuaikana. Tilanteiden ammattimainen hoitaminen antaa hyvän ja luotettavan kuvan raviradan turvallisuusorganisaation toiminnasta.

Tiedottaminen ja kriisiviestintä s. 64

Nopealla kriisiviestinnällä ehkäistään lisäonnettomuuksien syntyä. Laadukkaalla tiedottamisella pyritään välttämään väärän ja raviradan kannalta negatiivisen tiedon leviäminen.

Kuulutusohje raviradan tyhjentämiseksi s. 65

Kuuluttajan avuksi on tärkeää olla kuulutusohjeet suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, jotta voimme viestittää kriisistä kaikille raviradalla oleville. Tarvittaessa kuulutusohjeita voidaan tehdä myös muilla kielillä.

Koulutussuunnitelma ja henkilökohtainen koulutusseuranta s. 66

Raviradalla toimivan henkilön on hallittava toimintaansa liittyvät turvallisuusasiat ja osattava toimia oikein onnetomuustilanteessa. Tätä varten on henkilökunnan saatava riittävä määrä turvallisuuskoulutusta.

Tärkeät yhteystiedot s. 67

Poniturvallisuus s. 68

Poniravien ja ponilähtöjen lisääntyminen sekä harrastajamäärien kasvu pitää huomioida myös turvallisuussuunnittelussa. Nuorille annettu turvallisuuskasvatus on toiminnan lähtökohta.

PÄIVITTÄINEN TURVALLISUUS

Turvallisuusopas/pelastussuunnitelma

Tutustun raviradan turvallisuussuunnitteluun (Turvallisuusopas/pelastussuunnitelma)

Ennakoitavat vaaratilanteet

Tunnistan työympäristössäni olevat vaaratekijät ja ilmoitan havaituista puutteista
Tunnen vastuuni huomioida ja noudattaa raviradan turvallisuusohjeita
Olen saanut koulutusta mahdollisia vaaratilanteita vasten

Hälyttäminen

Minulla on mahdollisuus tehdä hätäilmoitus, osaan tehdä hätäilmoituksen
Tiedän turvallisuusorganisaation ja heidän yhteystietonsa

Ensiapuvalmius

Tiedän ensiaputarvikkeiden sijainnin, osaan käyttää niitä pieniin vammoihin
Osaan antaa hätäensiapua
Tiedän kilpailuaikana päivystävän sairaankuljetuksen sijainnin ja muut ensihoitotilat

Koneet ja laitteet

Käytössäni on vain henkilöturvallisia koneita ja laitteita
Koneista löytyy CE-tunnus, joka osoittaa, että kone on rakennettu turvalliseksi
Olen saanut koulutuksen käyttämiini laitteisiin ja osaan käyttää niitä
Tunnen koneiden käyttöön annetut turvallisuus- ja toimintaohjeet

Rakennuksien ja kulkureittien turvallisuus

Tarkistan, että kulkureittini ovet ovat ehjiä ja kulku portaikoissa on turvallista
Tiedän, että korkealla työskentely vaatii turvakaiteet
Varmistan, ettei katolta ja räystäiltä ei ole tippumassa lunta tai jäätä
Pysäköin autoni niin, ettei se aiheuta haittaa henkilö- tai eläinliikenteelle
Piha-alueen kulkureitit on aurattu, eivätkä ole liukkaat
Huolehdin, että suljen perässäni ovet ja portit, jotka on tarkoitettu kiinnipidettäviksi

Työpisteen turvallisuus

Koen, että toimipisteessäni työskentely on turvallista
Uhkatilanteissa tiedän pakoreitin, jota pitkin pääsen turvaan
Tiedän, miten saan apua vaaratilanteissa
Olen saanut ohjeita toimintani turvallisuusasioihin ja noudatan niitä

Rahan käsittely

Käsittelen rahaa annettujen ohjeiden mukaisesti
Työnantaja on tehnyt työtilani turvalliseksi, jotta rikoksen uhka olisi vähäinen
Järjestyksenvalvojat suojaavat rahaliikennettä läsnäolollaan

Sähkölaitteet ja -asennukset

Huolehdin, että sähkökäyttöiset koneet ja laitteet ovat kunnossa
Poistan rikkinäiset koneet, laitteet ja vioittuneet sähköjohtimet käytöstä
Tarkkailen, että pistorasiat ja valokatkaisijat ovat ehjiä ja tukevasti kiinni seinässä
Pidän omalta osaltani sähkölaitteet puhtaana ja huolehdin riittävästä ilmankierrosta
Pidän valaisimet ja kaapelihyllyt vapaana kaikista tavaroista

Turvalaitteet

Tiedän, mitä turvallisuuslaitteita kiinteistössä on ja miten ne toimivat
Tiedän, miten laitteet tai niiden osat näkyvät tiloissa, joissa työskentelen
Seuraan, että paloilmaisimien lähellä on riittävästi vapaata tilaa
Ilmoitan pimeänä olevista poistumisreittivaloista vastuuhenkilölle
Tiedän, miten toimitaan palokellojen soidessa

Palo-osastointi

Tiedän työympäristöni palo-osaston rajat
Tarkkailen, että palo-ovet ovat itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia
En kiilaa palo-ovia auki ja poistan kiilat jos näen sellaisia

Alkusammutuskalusto

Tiedän työympäristöni alkusammutuskaluston sijainnit ja tyypit
Seuraan, että alkusammutuskalusto on hyvin merkitty ja nopeasti käytettävissä
Osaan käyttää työympäristössäni olevia alkusammutusvälineitä

Ilkivalta ja tuhopolttojen torjunta

Poistan ylimääräisen palavan materiaalin tiloista säännöllisesti
En varastoi palavaa materiaalia rakennusten ulkoseinustoille (8 m:n etäisyys)
Lajittelen jätteet ja laitan ne sitä varten järjestetyille paikoille
Huolehdin ovien, ikkunoiden ja porttien lukituksesta. Pidän avaimistani huolta
Tarkistan poistuessani rakennuksesta, että tilat ovat tyhjät ja hälytykset menevät päälle

Tulityökäytäntö

Tiedän kuka/ketkä voivat antaa tulityöluvan kiinteistössä tapahtuviin töihin
Valvon, että tulitöitä ei kilpailuaikana tehdä yleisöalueella

Uloskäytävät

Tiedän työympäristöni kaikki uloskäytävät ja olen tutustunut niihin
Kulkureittejä on helppo käyttää ja uloskäytävät on mielestäni hyvin merkitty
En lukitse uloskäytävien ovia siten, ettei niitä saa sisäpuolelta auki ilman avainta
Tiedän kokoontumispaikan ja varapaikan johon poistumisen jälkeen kokoonnutaan

Pelastuslaitoksen toimintaedellytykset

Huolehdin, että pelastuslaitoksella on esteetön kulkuyhteys raviradan rakennuksille
Tiedän, mitä pelastustie-kilvellä tarkoitetaan

Onnettomuuden sattuessa

Onnettomuus on aina kriisitilanne, jossa ihmiset ja eläimet käyttäytyvät eri tavoilla. Henkilökunnan jäsenenä sinun on kuitenkin pystyttävä toimimaan muiden ihmisten ja eläinten turvaamiseksi ja pelastamiseksi.

VAROITA! Huomioi aina ensimmäiseksi oma sekä muiden lähistöllä olevien ihmisten turvallisuus. Omaisuutta voidaan korvata, mutta ihmishenkiä ei.

PELASTA! Opasta vaaratilanteen uhatessa muut ihmiset ja eläimet pois vaara-alueelta. Tarkista ettei ihmisiä jää vaara-alueelle. Tulipalotilanteessa sulje ovet perässäsi. Ihmiset opastetaan ensihätään turvaan pihalle ja siitä myöhemmin ennakkoon sovitulle kokoontumisalueelle.

SAMMUTA! Alkuvaiheessa olevan palon voit sammuttaa vielä helposti ja turvallisesti. Alkusammuttimena voit käyttää mm. jauhesammutinta, sammutuspeittoa, pikapalopostia tai vaikka tarvittaessa mattoa, lunta tai hiekkaa. Huomioi sammuttamisen vaaratekijät, kuten sähköiset kohteet. Varmista aina oma pakotiesi vaarapaikasta. Älä ole uhkarohkea.

HÄLYTÄ! Nopea hälyttäminen nopeuttaa pelastajien saapumista ja vähentää vahinkoja. Soita hätänumeroon lähimmästä turvallisesta paikasta. Et tarvitse suuntanumeroita tai sim-korttia matkapuhelimella soitettaessa. Kuuntele mitä hätäkeskuspäivystäjät kysyvät sinulta, toimi annettujen ohjeiden mukaisesti ja sulje puhelin vasta kun olet saanut siihen luvan.

OPASTA! Kerro saapuville pelastajille tarkasti onnettomuuspaikka. Selvitä myös mitä on tapahtunut ja onko ihmisiä tai eläimiä edelleen vaara-alueella.

Toimintaohjeita onnettomuuksiin

Nestekaasuonnettomuus

Nestekaasun käyttäjä

~ Tarkista ennen käyttöä kumiletkujen kunto ja liittimien tiiveys
~ Sulje vuotava kaasupullo. Jos kaasuvuoto jatkuu, hälytä 112 ja varoita muita
~ Jos kaasu on syttynyt palamaan, sulje venttiili. Älä sammuta liekkiä muuten
~ Älä liikuta kuumaa pulloa (räjähdysvaara)
~ Tuuleta tilat hyvin. Älä käytä sähkökytkimiä tai muita syttymislähteitä

Nestekaasun varastointi

~ Sulje pulloventtiili aina käytön jälkeen
~ Pullot varastoidaan aina pystyasennossa venttiilit ylöspäin
~ Pullot varastoidaan auringolta suojattuna, lukitussa, tuulettuvassa tilassa

Automaattisen paloilmoittimen hälytys

Henkilökunta

~ Tarkista, onko alueellasi tulipaloa
~ Jos näet savua tai tulta, varoita ja poista asiakkaat rakennuksesta
~ Tulipalotilanteessa soita 112 ja toimi onnettomuusohjeiden mukaisesti

Turvallisuusorganisaatio

~ Keskeytä kilpailutoiminta vaaratilanteen ajaksi
~ Tarkista paloilmoittimesta mistä hälytys tulee
~ Tarkista hälytyksen aiheuttaja
~ Informoi hälytyksen syystä hätäkeskukselle (112)
~ Tulipalotilanteessa toimi onnettomuusohjeen mukaisesti

Pommiuhkaus

Henkilökunta

~ Suhtaudu kaikkiin pommiuhkauksiin vakavasti ja Ilmoita siitä heti esimiehellesi
~ Pyri selvittämään puhelimella antavan uhkaajan henkilöllisyys ja motivaatiot
~ Älä koske mahdolliseen pommiin tai epäilyttävään esineeseen

Turvallisuusorganisaatio

~ Ilmoita uhkauksesta turvallisuuspäällikölle, kilpailujen valvojalle ja poliisille
~ Toimikaa poliisin antamien ohjeiden mukaisesti
~ **Jos uhka on ilmeinen**, evakuoikaa rakennus ja ohjatkaa ihmiset turvaan
~ Poistuessanne rakennuksesta jättäkää ovet perässänne auki
~ Järjestäkää vartiointi paikalle ja keskeyttäkää kilpailutoiminta

Väestöhälytys

~ Yleisen vaaramerkin soidessa (yhden minuutin kestävä aaltomainen äänimerkki)
~ Siirry sisälle. Pysy sisällä. Sulje ikkunat, ovet, tuuletusaukot ja ilmastointi
~ Avaa radio ja odota lisäohjeita, vältä puhelimen käyttöä
~ Älä poistu alueelta ilman viranomaisen lupaa

Ensiapuohjeet

Henkilöonnettomuuden sattuessa selvitä

MITÄ ON TAPAHTUNUT?

Hengittääkö potilas?

- **Tarkista potilaan ilmatiet**
- **Korjaa niskan asento tarvittaessa**

Toimiiko verenkierto?

- **Tunnustele pulssi kaulalta**
- **Jos et tunne pulssia, aloita elvytys**

Onko potilas tajuissaan?

- **Puhuttele, ravista potilasta**
- **Käännä tajuton kyljelleen**

Tarkista muut mahdolliset ulkoiset vammat

- **Tyrehdytä suuret verenvuorot**

Varaudu potilaan tilan muutoksiin

- **Älä jätä häntä yksin**

Onnettomuuksissa henkilökunta voi lievittää loukkaantuneen tilaa, kunnes terveydenhuollon ammattilaiset saapuvat paikalle. Loukkaantuneen peruselintoimintojen ollessa kunnossa tulee huomioida mahdolliset lievemmät vammat.

Vääntymät « **kylmää, raajan kohoasento ja puristaminen**
Murtumat « **tuetaan vamma-asentoon, raajan kohoasento**
Rankavamma « **tue niskaa, estä pään kiertoliikkeet**
Verenvuoto « **sidotaan, ensiside, paineside, raajan kohoasento**

Potilaan mahdollisiin siirtämisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Potilaan tila voi olla niin huono, ettei häntä voi siirtää. Siirto esimerkiksi henkilökunnan taukotiloihin odottamaan sairaankuljetuksen saapumista voidaan tehdä vain, jos ollaan varmoja potilaan tilasta.

~

Sekavassa tilassa oleva potilas voi haluta nousta ylös ja poistua paikalta. Tämä on tyypillistä, jos hän sairastaa esimerkiksi diabetesta tai epilepsiaa. Henkilökunnan tulee tällöin rauhoitella häntä ja kykyjensä mukaan estää potilaan liikkuminen. Liikkuminen voi laukaista myös sydänpotilaalle vaarallisen rytmihäiriön. Levottomasti käyttäytyvä henkilö voi olla myös huumaavien aineiden vaikutuksessa ja aiheuttaa väkivallanriskiä.

~

Muista oma suojautuminen käsitellessäsi potilasta. Veri ja muut eritteet voivat aiheuttaa altistumisen virus- ja bakteeritaudeille.

AIKUISEN PERUSELVYTYS

Jos potilas ei hengitä eikä vastaa puhutteluun tai herättelyyn, TOIMI RIPEÄSTI!

1 SOITA 112

- Hälytä apua välittömästi
- Vastaa kysymyksiin ja palaa potilaan luokse
- Aloita peruselvytys

2 PAINELE 30 kertaa

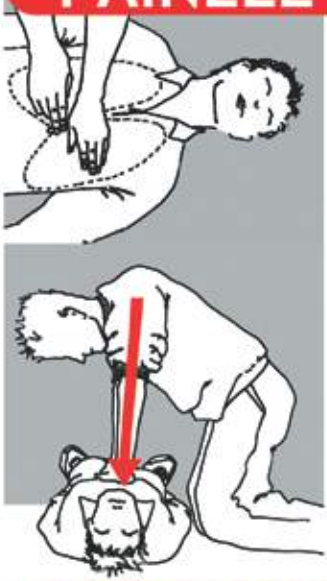

- Aseta kädet rintalastan päälle käsivarret suorana
- Painele tasaisella rytmillä 100 kertaa minuutissa
- Painelusyvyys 4 - 5 cm

3 PUHALLA 2 kertaa

- Taivuta päätä taakse
- Kohota leukaa
- Tarkista hengitys
- Puhalla kaksi sekuntia tai kunnes näet rintakehän kohoavan

Jatka elvytystä kunnes saat luvan lopettaa!

Hevosonnettomuus rata-alueella

Rata-alueella loukkaantunut, irti päässyt tai kuollut hevonen

Irtipäässeen hevosen juoksua ei pyritä estämään. Hevonen otetaan kiinni vasta, kun se sallii kiinniottamisen. Muut radalla olevat valjakot voidaan tarvittaessa päästää turvaan sisäkentän ajouralle. Jos irtipäässeen hevosen sallitaan osallistua lähtöön, pitää irtipääsyn ja lähdön välillä olla vähintään yksi tunti.

Kuuluttaja
VAROITA VAARATILANTEESTA muita ohjastajia, henkilökuntaa ja katsojia

Tuomaristo/valvoja
KESKEYTTÄKÄÄ LÄHTÖ, jos vaaratilanne niin edellyttää
KOORDINOIKAA onnettomuuteen liittyviä toimia
PÄÄTTÄKÄÄ ravien aikataulusta (lähdön kutsuminen takaisin vai keskeyttäminen?)
KERTOKAA päätöksistä sekä onnettomuudesta yleisölle
INFORMOIKAA turvallisuuspäällikköä, jos tilanne vaatii tiedottamista lehdistölle
KIRJAA tiedot onnettomuudesta valvojaraporttiin ja vahinkoilmoituskaavakkeeseen

Lähdön järjestäjä
SULJE varikkoportti, jotta hevonen ei pääse varikkoalueelle
POISTA ihmiset varikkoportin takaa, heidän turvallisuutensa takia
ESTÄ ihmisten pääsy varikkokaarteesta radalle onnettomuuden aikana

Järjestyksenvalvonta
SULKEKAA raviradan pääportit
ESTÄKÄÄ ihmisten pääsy rata-alueelle onnettomuuden aikana (vakuutus ei korvaa)
OHJATKAA sairaankuljetus rata-alueelle

Ratamestari/radan kunnostus
SUOJATKAA kalustollanne onnettomuuspaikka ja näkyvyys sinne
KULJETTAKAA loukkaantunut/kuollut hevonen ennakkoon sovittuun paikkaan

Lähetyshenkilöstö
OHJATKAA rata-alueella tapahtuvaa liikennettä niin, ettei lisäonnettomuuksia tapahdu
AVUSTAKAA eläinlääkäriä tai sairaankuljettajia heidän ohjeittensa mukaisesti
TIEDOTTAKAA tilanteesta tuomaristolle

Eläinlääkäri
VASTAA eläimille annettavista hoitotoimenpiteistä sekä näytteidenotosta
MÄÄRITÄ lisäavuntarve ja tiedota asiasta tuomaristolle
SIIRRÄTÄ jatkohoidettava tai lopetettava hevonen suojaisiin tiloihin (ei verta radalle)
RAPORTOI eläinonnettomuudesta vahinkoilmoituskaavakkeella
INFORMOI tiedotuksesta vastaavaa henkilöä

Sairaankuljetus
SIIRTYKÄÄ rata-alueelle vasta kun saatte siihen luvan
VAROKAA radalla liikkuvia hevosia
ILMOITTAKAA henkilökunnalle kuljetuksen kiireellisyydestä
HÄLYTTÄKÄÄ paikalle toinen sairaankuljetusyksikkö, jos potilaan tila vaatii kuljetusta
TIEDOTTAKAA potilaan tilasta tuomaristolle, jos potilas antaa siihen luvan

ja varikkoalueella

Varikkoalueella loukkaantunut, irti päässyt tai kuollut hevonen

Varikolla irti päässyt hevonen voi aiheuttaa lisäonnettomuuksia. Hevonen pyritään saamaan nopeasti kiinni. Vaara-alueella olevat ihmiset (erityisesti lapset ja liikuntarajoitteiset) saatetaan nopeasti turvaan. Irtipäässeen hevosen irtipääsyn ja lähdön välillä tulee olla vähintäänkin yksi tunti.

Kuuluttaja/sisäänkirjoituksen kuulutus

VAROITA alueella olevia ihmisiä vaaratilanteesta, toista kuulutus, kunnes vaara ohi

Tuomaristo/valvoja/kilpailusihteeristö

SELVITTÄKÄÄ mitä on tapahtunut, osalliset, vahingot, lisäavun tarve
SELVITTÄKÄÄ onnettomuuden seuraukset päivän kilpailutoiminnalle
KOORDINOIKAA onnettomuuteen liittyviä toimia
ILMOITTAKAA kilpailualueelta karanneista hevosista poliisille 112
INFORMOIKAA turvallisuuspäällikköä, jos tilanne vaatii tiedottamista lehdistölle
KIRJAA tiedot onnettomuudesta valvojaraporttiin ja vahinkoilmoituskaavakkeeseen

Järjestyksenvalvonta

SULKEKAA varikkoalueen portit
ERISTÄKÄÄ onnettomuuspaikka, liikenteenohjaus
AVUSTAKAA eläinlääkäriä tai sairaankuljettajia heidän ohjeittensa mukaisesti

Varikkoalueenvalvoja

TOIMI yhteyshenkilönä onnettomuuspaikan ja tuomariston välillä
SELVITÄ asianomaisilta ja silminnäkijöiltä onnettomuuteen vaikuttavat seikat
ARVIOI vahingoittunut materiaali
KIRJAA tiedot onnettomuudesta ja vahingoista vahinkoilmoituskaavakkeeseen
ORGANISOI eläinlääkärin ja ratamestarin kanssa hevosten mahdolliset siirrot

Lähdönjärjestäjä

ESTÄ radalta tulevien valjakkojen pääsy varikkoalueelle, jos vaara on ilmeinen

Eläinlääkäri

TARKISTA kaikki onnettomuuteen osallistuneet hevoset
SELVITÄ onnettomuuteen osallistuneiden hevosten kilpailukykyisyys
VASTAA eläimille annettavista hoitotoimenpiteistä
MÄÄRITÄ lisäavuntarve ja tiedota asiasta tuomaristolle
RAPORTOI eläinonnettomuudesta vahinkoilmoituskaavakkeella
INFORMOI tiedotuksesta vastaavaa henkilöä

Valjakkotarkkailijat/eläinlääkärin avustajat

AVUSTAKAA eläinlääkäriä eläimen hoitotoimenpiteissä

Sairaankuljetus

SIIRTYKÄÄ varikkoalueelle toimihenkilöiden ohjauksessa
VAROKAA varikolla liikkuvia hevosia
ILMOITTAKAA henkilökunnalle kuljetuksen kiireellisyydestä
HÄLYTTÄKÄÄ paikalle toinen sairaankuljetusyksikkö, jos potilaan tila vaatii kuljetusta
TIEDOTTAKAA potilaan tilasta tuomaristolle, jos potilas antaa siihen luvan

Tiedottaminen ja kriisiviestintä

Kenelle ja miten tiedotetaan?

Raviradan alueella tapahtuvista onnettomuuksista ja vakavista uhkatilanteista tiedotetaan ensisijaisesti paikalla oleville henkilöille ja tiedotusvälineiden edustajille. Kriisitiedottaminen tapahtuu kuuluttajan välityksellä. Kuulutuksilla viestit voidaan ohjata kuulumaan katsomoalueelle, varikkoalueelle tai molempiin yhtä aikaa.

~

Paikalla oleville toimittajille tiedotetaan ennakkoon sovitussa paikassa, myöhemmin sovittavaan aikaan. Tiedottaminen voi tapahtua lehdistölle myös puhelimitse tai kirjallisella tiedotteella.

~

Onnettomuudenaikaista kuvamateriaalia ei saa lähettää yleiseen kuvaverkkoon, vaan se on tarkoitettu vain viranomaisille ja turvallisuusorganisaatiolle.

Milloin ja miksi tiedotetaan?

Onnettomuustilanteissa annetaan nopea informaatio siitä, miten onnettomuus vaikuttaa kilpailuaikatauluun ja mahdollisiin muutoksiin kilpailutoimintaan osallistuvissa valjakoissa. Tämän jälkeen päätetään lisätiedottamisesta.

~

Tiedottamisessa tulee huomioida onnettomuuden kiinnostavuus ja sen vaikutus kilpailu- ja pelitoimintaan. Tiedottamisella pyritään selkeyttämään ihmisille tapahtumien kulkua ja sen vaikutuksia.

Mitä tiedotetaan?

Hevosten kuolemantapauksissa annetaan tieto kuolemasta, mutta ei spekuloida siihen johtaneista syistä. Pahasti loukkaantuneesta hevosesta annetaan ilmoitus, jossa kuvataan tilanteen kehittyminen; esimerkiksi että hevonen on saanut sairaskohtauksen ja on eläinlääkärin hoidettavana. Ihmisten terveydentilaa koskevissa tiedotuksissa kerrotaan vain, jos onnettomuus vaatii sairaankuljetusta. Kuolemantapauksia ei tiedoteta, koska omaiset eivät välttämättä ole tietoisia tapahtuneesta. Mikäli esimerkiksi sairaalasta/sairaankuljettajilta saadaan tieto, että loukkaantuminen ei ole vakava, tästä voidaan kertoa yleisölle potilaan luvalla.

Kuka tiedottaa?

Tiedotusvastuu on raviradan turvallisuuspäälliköllä. Valtakunnallisessa uutisoinnissa hän kokoaa onnettomuuteen liittyvät tiedot kilpailun valvojalta ja kilpailueläinlääkäriltä, jotka pienemmissä tapauksissa voivat myös itse tiedottaa oman toimialueensa onnettomuuksista.

~

Merkittävistä, valtakunnallisen uutiskynnyksen mahdollisesti ylittävistä tilanteista on ilmoitettava myös Hippoksen tiedotusosastolle (Jukka Niskanen).

~

Muulla raviradan henkilöstöllä ei ole syytä tiedottaa kriisitapahtumista. Erityisesti henkilökunnan on vältettävä tilanteen spekulointia ulkopuolisten paikalla ollessa.

Kriisiviestinnän ABC

Kriisiviestintä on parhaimmillaan nopeaa, avointa ja rehellistä. Nopeus ei kuitenkaan saa tarkoittaa hätiköintiä; pieni viive tiedon jakamisessa on pienempi paha kuin väärien tietojen jakaminen. Ennen kaikkea kriisitiedottamisen on pysyttävä johdonmukaisesti totuudessa. Tietojen oikeellisuus on tarkistettava, koska kriisin olemukseen kuuluu usein väärien ja paisuteltujen tietojen ja huhujen nopea leviäminen.

Kuulutusohje raviradan tyhjentämiseksi

Hyvä yleisö

- Ravikeskusalueella / Ravikeskusalueen läheisyydessä tapahtuneen vaaratilanteen johdosta yleisön turvallisuuden varmistamiseksi alue joudutaan tyhjentämään.
- Yleisöä pyydetään poistumaan rauhallisesti alueen ulkopuolelle.

Dear audience

- Due to a risky situation we have to empty this area for your own security.
- You are kindly asked to move out of the area in good order.

Bästa publik

- Det har uppstått en riskfull situation. Därför måste vi tömma detta området för er egen säkerhet.
- Vi ber er flytta utanför området i god ordning.

Uhkatilanteessa (esimerkiksi pommiuhka)

Hyvä yleisö

- Turvallisuuden varmistamiseksi viranomaiset joutuvat suorittamaan ravikeskusalueella ylimääräisen turvallisuustarkastuksen.
- Pyydämme yleisöä poistumaan rauhallisesti alueen ulkopuolelle.

Dear audience

- Authorities have to make an extra security check in this area for your safety.
- You are kindly asked to move outside in good order.

Bästa publik

- Myndigheterna måste utföra en extra säkerhetsgranskning i detta området för er säkerhet.
- Vi ber flytta utanför området i god ordning.

Toimihenkilön turvallisuuskoulutus

Nimi:

Tehtävä:

Olen tutustunut raviradan turvallisuusoppaaseen _____

Vuosi:	Aihe: Työtehtävien työnohjaus	Kouluttaja:

Vuosi:	Aihe: Henkilöturvallisuus	Kouluttaja:

Vuosi:	Aihe: Eläinturvallisuus	Kouluttaja:

Vuosi:	Aihe: Ympäristöturvallisuus	Kouluttaja:

Vuosi:	Aihe: Rikoksen ehkäisy	Kouluttaja:

Vuosi:	Aihe: Paloturvallisuus	Kouluttaja:

Turvallisuuskoulutusta voivat antaa turvallisuusviranomaiset, raviradan turvallisuusorganisaation henkilöt, Suomen Hippos ja turvallisuuskoulutukseen erikoistuneet yritykset.

Raviradan tärkeät yhteystiedot

Valtakunnalliset

Hätäkeskus	112
Hätäkeskuslaitos	valtakunnallinen vaihde 071 471 6500
Myrkytystapaukset	Myrkytyskeskus (09) 471 977
Läänineläinlääkäri	päivystystiedot (09) 1605 2436

Alueelliset

Aluepelastuslaitos	Oulun-Koillismaan pelastuslaitos (08) 558 410
Oulun toiminta-alue	päivystävä palotarkastaja (08) 5584 1380
Poliisi	palvelupäivystys 0295 416 195
Vakuutusyhtiö LähiTapiola	hätäpalvelu, vahinkotilanteet 0800 0 4531
Terveydenhuolto	Yhteispäivystyspuhelin (08) 315 2655
Työsuojelupiiri	Oulun työsuojelutoimisto (vaihde) (08) 315 9511
Ympäristötoimi	Ympäristöterveydenhuolto (08) 558 410
Eläinsuojeluviranomainen	Hanna Lounela 0295 017 579
Vesi- ja viemärilaitos	Oulun Vesi (vikailm. työajan jälkeen) 044 703 3800
Sähkö	Oulun Energia Oy (vika) (08) 5584 3222
Jätehuolto	Kempeleen Jätekuljetus Oy (08) 562 0310
G4S Cash Service Oy	valtakunnallinen vaihde 020 428 2140
G4S vartiointipalvelut	Oulun toimipiste 020 428 2662
Ensihoito	JK9-erikoistyöt (Jarno Keränen) 044 054 5352

Suomen Hippos ry (020 760 500)

Toimitusjohtaja	Pekka Soini 050 338 9484
Yhteyskoordinaattori	Ursula Kajander 040 749 0001
Kilpailutoimenjohtaja	Jukka Niskanen 0400 600 280
Kilpailusihteeri	Juhani Junttila 040 770 1700
Eläinlääkäri	Katja Hautala 020 760 5244
Varustetyöryhmän pj	Jari Ansio 040 860 7603
Nuorisovastaava	Iiris Anttonen 020 760 5534
Fintoto	kenttäoperaattori Pekka Mäläskä 020 760 5504

Kilpailuorganisaatio (08 535 7300 toimisto)

Turvallisuuspäällikkö	Kari Viitamaa (toiminnanjohtaja) 050 533 7843
Varaturvallisuuspäällikkö	Johanna Kallinen (kilpailusihteeri) 0400 700 6500
Radan kunnossapito	Pekka Honkanen 040 562 3959
Kiinteistönhuolto	Pekka Honkanen 040 562 3959
Radan nuorisovastaava	Eleonoora Tainio 0400 911 779
Järjestyksenvalvonta	Pentti Ervelius (esimies) 046 576 8597

Ponilähtöjen turvallisuus

Ponilähtöjen ja -ravien kasvu ja uusien harrastajien mukaantulo pitää huomioida raviradan turvallisuuden suunnittelussa. Jokaisen ponivaljakon turvallisuus lähtee sääntöjen ja ohjeiden noudattamisesta, kanssakilpailijoiden huomioimisesta sekä ehjistä ja turvallisista varusteista.

Yleistä

Poni- ja hevosvaljakoiden suuresta vauhtierosta johtuen hevosten ohjastajilta ja radan kunnossapitohenkilöstöltä vaaditaan erityistä tarkkaavaisuutta niinä ravipäivinä, jolloin ajetaan ponilähtöjä. Raviratojen pitää kuulutuksilla varoittaa muita radalla olevia valjakoita lämmittelevistä poneista.

Lämmittely radalla

Ponien verryttely suoritetaan aina ulkorataa pitkin kilpailusuuntaa vastaan (poniraveissa lämmittely voidaan tehdä myös kilpailusuuntaan). Erillistä lämmittelyaikaa ei ole, ellei käsiohjemassa toisin ilmoiteta. Suositeltavaa on, että ponit lämmiteltäisiin yhtäaikaisesti, jolloin ponivastaava ohjaa ponit radalle ja valvoo tilannetta koko ajan. Poni ajetaan ravilla pois talliportista, jotta portille ei muodostu vaaratilanteita. Myös ponien taustajoukkoja pyydetään ottamaan ponit vastaan selkeästi varikon puolella, ei rataportilla.

Esittely

Esittelyyn mennään radasta riippuen, joko numerojärjestyksessä tai käänteisessä järjestyksessä. Esittely tapahtuu jonossa siten, että ponien väliin jää aina poninmitta väliä.

Startin jälkeen

Ponit poistuvat maaliintulon jälkeen ulkorataa pitkin varikolle joko kilpailusuuntaisesti tai sitä vastaan, rataportin sijainnin mukaan. Tärkeää on, että kaikki ponit toimivat yhdenmukaisesti ratakohtaisien ohjeiden mukaisella tavalla myös voittajaseremonioissa.

Varikkoalueella

Ponien valjastuksen ja jäähdyttelyn pitää tapahtua raviradan rauhallisimmalla alueella. Paras paikka tälle on oma ponivarikko, jos sellainen on radalla tarjota. Varikkoalueella liikuttaessa ponilla ajetaan kulkureittien reunassa.

Vaaran uhatessa

Vaaratilanteista pitää ilmoittaa aina muille vaaratilanteessa oleville, toimihenkilöille ja nuorisovastaavalle. Kaikki vaaratilanteet pitää käsitellä radan turvallisuusorganisaatiossa.

~

Ponien kuljettajien on huolehdittava aina ensin omasta turvallisuudestaan ja sen jälkeen ponin turvallisuudesta. Raviradalla turvallisin paikka on yleensä oman kuljetusvälineen tai tallin luona, joihin vaaratilanteissa palataan. Hätätilanteessa pitää huutaa lujaa apua ja näin herättää muiden huomio.

Lisätietoja

Lisätietoa poniravilähtöjen turvallisuudesta löytyy erillisestä ponilähtöjen turvallisuusohjeesta, raviratojen nuorisovastaavilta ja Suomen Hippos ry:n nuorisovastaavalta. Yhteystiedot Hippoksen www-sivuilta (nuorisotoiminta).

Harjoitusravien ja -lähtöjen turvallisuus

Harjoitusraveja voidaan järjestää kaikilla raviradoilla. Harjoitusravien turvallisuudesta vastaa ravien järjestäjä. Järjestäjän pitää ravien ilmoituksessa tai kutsussa mainita, jos harjoitusravit eivät kuulu vakuutusjärjestelmän piiriin.

Vakuuttamattomissa harjoitusraveissa/harjoituslähdöissä vahingoista ei voi hakea korvausta järjestäjän vastuuvakuutuksesta tai hevosen kilpailuvakuutuksesta. Vahinkojen korvausvelvolliseksi voivat joutua silloin joko vahingon aiheuttaja, vahingon kärsijä tai kilpailujen järjestäjä. Vahinkojen korvaaja voidaan joutua määräämään tällöin oikeusteitse.

Vakuutusjärjestelmään kuuluvat harjoitusravit

Ravikilpailujen vakuutusjärjestelmän piiriin kuuluviin harjoitusraveihin osallistuvalta valjakolta vaaditaan pakollinen vakuutus, ajajalta ajolupa ja hevoselta ravikilpailusääntöjen määräämä kilpailuoikeus.

~

Harjoitusraveissa pitää olla valvojaoikeudet omaava henkilö, joka vastaa järjestäjän puolesta ravikilpailusääntöjen noudattamisesta.

~

Harjoitusraveissa ei anneta sakkorangaistuksia, mutta törkeä sääntöjen laiminlyönti raportoidaan Suomen Hippokseen. Suomen Hippoksen on mahdollisuus asettaa raportoinnin seurauksena rikkeen tehnyt ohjastaja tai avustaja kilpailu- tai ajokieltoon määrätyksi ajaksi. Pienemmissä sääntöjen laiminlyönneissä harjoitusravien valvoja antaa suullisen huomautuksen rikkeen tekijälle.

~

Harjoitusraveissa sääntöjen ja ohjeiden valvominen on vaikeampaa pienemmän toimihenkilömäärän takia. Tämä ei saa kuitenkaan huonontaa harjoitusraveihin osallistuvien ohjastajien, avustajien tai hevosten turvallisuutta.

~

Harjoitusravien järjestäjän on syytä nimetä myös toimihenkilö, joka toimii varikkoalueen valvojana ja valjakkotarkkailijana. Hänen tehtävänään on varikkoalueella valvoa mm. eläinsuojelumääräyksien noudattamista, ohjastajien ja avustajien toimintakuntoa sekä suojavälineiden käyttöä ja hyväksyttyjen varusteiden ja valjaiden kuntoa. Toimihenkilöllä pitää olla mahdollisuus tarvittaessa käyttää alkometriä.

~

Varikkoalueen toimihenkilö toimii myös vakuutusyhtiön edustajana ja täyttää tarvittaessa vahinkoilmoituksen vakuutusyhtiön ohjeiden mukaisesti. Vahinkoilmoituksen allekirjoittaa harjoitusravien valvoja, joka vastaa myös kyseisen asiakirjan toimittamisesta vakuutusyhtiöön.

Tarkista nyt ravurisi hintalappu.

Vakuutuskirjaan merkitty vakuutusarvo määrää korvauksen suuruuden – siis ravurisi hinnan – kuolemantapauksen sattuessa. Pidä arvo ajan tasalla, ettei pieni säästö tuottaisi suurta tappiota. Lisätietoja Agria ravihevosen vakuutuksista: tapiola.fi/elaimet.

TAPIOLA *Agria*
Eläinvakuutus